#3
(22)
februāris 2022

"Es tev vedu mazu siermaizīti. Bija jau divi naktī, visi kļuvuši miegaini,
veikali ciet, bet bārā *I love you* es dabūju mazu siermaizīti..."

/Kārlis Vērdiņš/

Sirsniņlavīze

Jāizdara:

- ~~*Uzrakstīt ZPD*~~
- ~~*Noprezentēt ZPD*~~
- *Izlasīt Valentīndienas L'avīzi*

Sveicam tos, kam sarunas par ZPD norit pagātnes formā, izturību tiem, kas par ZPD runā tagadnes un nākotnes formā. Bet runa nav par ZPD un negulētām naktīm. Jaunā, svaigi ceptā *L'avīze* nāk un apžilbina ar cerību, ka šī Valentīndiena beidzot būs īpaša. Šajā numurā jaunkundze Lavīze, pārbaudot savas zināšanas par Valentīndienu, gatavojas intelektuālam randiņam, atceras bijušos klasesbiedrus, dzīvo uz putekļu pārklāta plaukta, cīnās pret sev mīļā meža izciršanu, līdz uzzina, ka ir zudušās feju karalienes meita, sarunājas ar Ilmāru Jarganu, bauda dzeju, prozu, daudz ko citu un rada sevī sirsniņnoskaņojumu. Kā nekā - atlicis pusmēnesis ziemas, vasara vairs nav aiz kalniem. Emocionāli grūtos brīžos ir jāaizver acis, dziļi jāieelpo, jāpadomā par pludmali, līdz kurai atlicis vien nieka 115 dienas (vēstule top 6. februārī, bet apmēram tik daudz dienu arī būs, neaizmirstiet par aizdomīgi labvēlīgi garo rudens brīvlaiku). Negribas beigt vēstuli tik skumji, tāpēc atgādinām - tev, jā, tev viss izdosies. Tas, kas neizdosies uzreiz, izdosies vēlāk. Galvenais nav ticēt, galvenais ir darīt. Piekrītiet, nav lielas jēgas no ticēšanas, ja nekas netiek darīts.

À bientôt.

Sofija Kuča

Katrīna Liepiņa

Aktuālais Lavīzes ielā

Redaktoru vēstule 2

Aktuālais Lavīzes ielā 3

ĀVĢ sienas čukst 4

Āgenskalna Valsts ģimnāzijas skolēnu olimpiāžu godalgas 4

Laura – sirsnīgā meitene no Preiļiem 5

Mēģinājumi izgaršot dzīvi 6

Aiz kritiskā punkta 6

Intervija ar skolotāju Ilmāru Jarganu 7

Patversmes suņu īpašības 10

Intervija ar ĀVĢ absolventu Aigaru Reiteru 12

Hesses lielhercogiene Alise 14

Olimpiskā cerība 15

Zvans ar mēli 16

Mēs un sociālie mediji 16

Izpētām sejas maskas 18

Eiforijas sīrupā 19

Viss un nekas. Le baroque est mort 19

visums jeb universs 20

Остывшая королева 21

Я 21

Афродита 21

Atkusnis 22

Elpa 23

Klases salidojums 24

Džo Stefānija un Apburtais mežs 26

Horeka 30

Pusdienu starpbrīdis 32

Aigars iesaka 32

Sirsniņmīkla 33

Autori

Sofija Keiča, 11.5 (redaktors)

Katrīna Liepiņa, 11.5 (redaktors)

Lelde Lazdāja, 11.3

Danija Līva Kaune, 11.3

Oskars Majevskis, 11.6

Madara Balode, 11.1

Emīls Strubergs, 12.1

Alise Dubņika, 8.1

Arella Zariņa, 8.1

Katrīna Benediktova, 11.3

Madara Bērziņa, 11.6

Fjodors Teodors Livšics, 11.5

Rebeka Neimane, 8.4

Agita Kreitāle

Dagnija Ivanovska (*konsultante*)

Māksliniecisskais noformējums

Natālija Keiča (*ilustrācija: uz vāka*)

Patrīcija Andersone, 8.2 (*ilustrācijas:4., 18., 22., 23., 25., 28., 29., 32. lpp.*)

Sofija Keiča, 11.5 (*ilustrācija: 6. lpp.*)

Arella Zariņa, 8.1 (*ilustrācijas: 17., 30. lpp.*)

Alīse Ivanova, 12.6 (*ilustrācija: 21. lpp.*)

Alise Dubņika, 8.1 (*ilustrācija: uz aizmugurējā vāka*)

Rūta Ildze Tidriķe, 12.6 (*makets*)

Instagram: @lavizesavize
Facebook: @lavizesavize
E-pasts: laviziteavizite@gmail.com

Āgenskalna Valsts ģimnāzijas skolēnu olimpiāžu godalgas

Filozofijas olimpiādes Rīgas posma laureāti:

1. vieta – Anete Medniece, 12.5

2. vieta – Andrejs Mežinskis, 12.5

Uzaicinātie 11.5 un 12.5 klases skolēni **Franču valodas valsts posmā:**

Liene Rozenberga, 11.5

Zanda Zaļakmene, 12.5

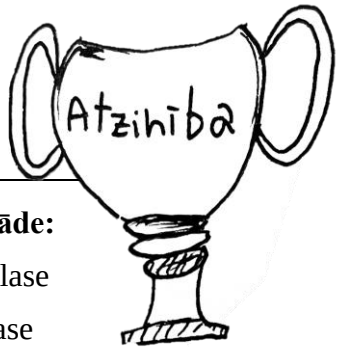

Vēstures olimpiādes Rīgas posma laureāti:

1. vieta – Krišjānis K. Kapustāns, 10. klase

1. vieta – Annija Kuzma, 12. klase

2. vieta – Marija Slaidiņa, 12. klase

3. vieta – 7 skolēniem

Atzinība – 2 skolēniem

Fizikas Rīgas posma olimpiāde:

1. vieta – Mareks Brucis, 9. klase

2. vieta – Pauls Dinne, 12. klase

3. vieta – Ernests Buķelis, 9. klase

3. vieta – Ēriks Kančs, 9. klase

Atzinība – 7 skolēniem

Ekonomikas Rīgas posma olimpiāde:

1. vieta – Krišs K. Millers, 12. klase

2. vieta – Kristaps Ratnieks, 12. klase

Atzinība – Sanija Mežaveja, Dita Grīslīte, 12. klase

ĀVĢ absolventam, Mg.chem. Andrim Jeminejam piešķirta **Latvijas Zinātņu akadēmijas Emīlijas Gudrinieces vārdbalva** ķīmijā un ķīmijas tehnoloģijā par darbu ”Annelētu piramidīna atvasinājumu sintēze un KMR spektroskopiskā analīze”.

25. janvārī, darbojoties 10 vērtēšanas darbu komisijām, noslēdzās ģimnāzijas 11.klašu zinātniskās pētniecības darbu konference, kurā tika aizstāvēti **139 pētījumi**, **no kuriem 54 darbi**, k o izstrādājuši 62 skolēni un vadījuši 19 ģimnāzijas pedagogi, **izvirzīti** nākamajam līmenim - **Rīgas reģiona ZPD konferencei**, kura notiks tiešsaistē 4.martā.

Āgenskalna Valsts ģimnāzijas 2 komandas ir pārvarējušas **FKO 1. kārtu** (fizikas komandu olimpiāde). Olimpiādi organizē skolēnu un absolventu komanda no Rīgas Valsts 1. ģimnāzijas 2021./2022. mācību gadā. Uz 2. kārtu uzaicinātās komandas klātienes sacensībām:

11.1 klases komanda: Mārtiņš Baškevičs; Mārtiņš Bērziņš; Georgijs Cibuļskis; Viesturs Kļaviņš; Mārcis Krištopāns.

12.1 klases komanda: Miķelis Jurģis Bērziņš; Toms Janušs; Kristaps Kušķis; Toms Laganovskis; Rūdolfs Jānis Striks.

Laura – sirsnīgā meitene no Preiļiem

Pavisam nesen, 18. janvārī, 1. korpusa 2. stāvā tika atklāta 11.3 klases skolnieces Lauras Čerpakovskas gleznu izstāde. Viņa ir pabeigusi Preiļu Mūzikas un mākslas skolu, kur uzzinājusi, kas ir laikmetīgā māksla. Tā viņu ieinteresējusi jau pirmajā mācību stundā. Laura savā izstādes vizītkartē raksta, ka, gleznojot savus darbu, izmanto nedaudz citādākus darbarīkus: špakteļlāpstiņas, otas, kuras lieto remontu veikšanai, liela izmēra šļirces. Viņas darbos katrs varot ieraudzīt kaut ko citu, bet tie pārsvarā ietverot Lauras emocijas: prieku, laimi un citreiz arī asaras, kā arī mazās neveiksmes. Visi izstādē apskatāmie darbi ir gleznoti laika posmā no 2019. līdz 2021. gada sākumam. Laura ne tikai glezno, viņa ir ļoti daudzpusīga: dejo tautas dejas no 6 gadu vecuma, spēlē vijoli (ir pabeigusi arī Mūzikas skolu), dzied korī un ir sporta līdzjutēja.

Lai iepazītu Lauru tuvāk un uzzinātu par viņu kaut ko vairāk, uzdevām viņai dažus jautājumus.

Ar ko Tev patīk nodarboties brīvajā laikā?

Man ir vairākas nodarbes. Protams, viens no tiem ir gleznot un zīmēt, kā arī cenšos atpūsties un sakopot visus savus spēkus, iziet pastaigāties vai arī nedaudz pagulēt. Patīk doties kādā izbraucienā ar ģimeni, kaut vai tepat pa Latviju, uz vietām, kur vēl neesmu bijusi. Man arī ļoti patīk skatīties sporta pārraides vai filmas, seriālus, kā arī gatavot, ja ir brīvāks laiks. Man patīk cept dažādas kūkas un citus konditorejas izstrādājumus. Spēlēties ar kaķiem. Tas viss ir atkarīgs no mana noskaņojuma.

Kā Tu atgūsti spēku pēc nogurdinoša posma dzīvē?

Viennozīmīgi tas ir aizbraukt mājās, proti, aizbraukt uz Latgali, jo tā ir mans spēka avots. Preiļi, mana dzimtā pilsētiņa, un Aglona (ciematiņš netālu no Preiļiem) - šajās abās vietās es sev rodu spēku. Es arī apmeklēju Aglonas baziliku ne tikai tādēļ, ka es esmu katoliete, bet tādēļ, ka man patīk tā aura un miera sajūta. Tās arhitektūrā ir kaut kas īpašs, bet, protams, galvenais, ko es daru, ir dodos mājās satikt savus tuviniekus un kaķus.

Kur Tu jūties vislabāk?

Mājās, Preiļos, bet šai vietai nav tik lielas nozīmes, galvenais, lai man blakus ir mani tuvākie cilvēki. Ja maniem mīļajiem viss ir kārtībā, ja viņi ir veseli un laimīgi, tad arī es jūtos ļoti labi.

Kas ir tas, kas Tevi motivē/iedvesmo? Varbūt ir kāda konkrēta personība?

Mani ģimenes locekļi ir tie, kas mani iedvesmo. It īpaši mana māsa. Viņi visi man ir liels piemērs dzīvē. Domāju - ja man nebūtu tik fenomentāli vecāki un vecākā māsa, es pati nebūtu tik jauka un sirsnīga un mans personiskās īpašības un vērtības būtu pilnīgi citādākas. Bet liels paldies viņiem, ka mani iedvesmo ne tikai karjeras ziņā, bet arī ikdienā un ir iedevuši daudz dažādus padomus un vērtības.

foto no Lauras Čerpakovskas personīgā arhīva

Kas Tev pēdējā laikā sagādā prieku?

Pagaidām es neesmu atradusi kaut ko tādu, ko varētu saukt par jaunu interesi, bet mani ļoti aizrauj sporta spēles, šobrīd Olimpiskās spēles. Īpašu prieku man sagādās Latvijas sportistu panākumi tajās. Mans mīļākais sporta veids ir hokejs, līdz ar to es cītīgi sekošu līdzi visām spēlēm. Skatīšos arī biatlonu, pat apsveru domu celties agrāk, lai spētu noskatīties sacensības laika atšķirības dēļ.

Kāds varētu būt tavs MOTO?

Man īsti nav moto, bet es teiktu: "Galvenais - nestresot, viss izdosies! Un - klausīt savai sirds balsij!"

Ko Tu varētu ieteikt citiem jaunajā 2022. gadā?

Izbaudīt visus mirkļus ar mīļajiem cilvēkiem, nestresot, paņemt pauzīti, ja tas ir nepieciešams, un nepārdegt! Ja ar mentālo veselību viss būs kārtībā, tad arī fiziskā veselība būs labāka.

/Lauru Čerpakovsku intervēja Lelde Lazdāja un Danija Līva Kaune, 11.3/

Aiz kritiskā punkta

2022. gada 10. janvārī Jaunajā Rīgas teātrī notika *NN nakts*, kur ik gadu tiek pasniegta Normunda Naumaņa Gada balva mākslas kritikā. Šī gada nominanti: Rasa Jansone, Ieva Melgalve, Zane Radzobe un Kārlis Vērdiņš. Jaunās kritiķes balvai nominēta Āgenskalna Valsts ģimnāzijas absolvente Agnese Lipska.

Žūrija vērtēja recenzijas, kas bija publicētas viena gada laikā, sākot ar 2020. gada 1. decembri. Lēmumu par šīgada nominantiem pieņēma Normunda Naumaņa biedrības izveidotā žūrija: žūrijas priekšsēdētājs filozofs un rakstnieks Ilmārs Šlāpins, Nacionālā kino centra direktore Dita Rietuma, izdevniecības *Neputns* galvenā redaktore Laima Slava, teātra kritiķe Undīne Adamaite, Valsts kamerorķestra *Sinfonietta Rīga* māksliniecisk producente, muzikoloģe Baiba Kurpniece, literatūras kritiķe Anda Baklāne, publicists Valdis Ābols un Normunda Naumaņa biedrības valdes priekšsēdētāja Sarmīte Ēlerte.

Gada balvu mākslas kritikā saņēma dzejnieks un literatūrkritiķis Kārlis Vērdiņš, savukārt Jaunās kritiķes veicināšanas balvu saņēma kino kritiķe Agnese Lipska.

Piešķirot galveno balvu Kārlim Vērdiņam, žūrija piebilda, ka "Vērdiņa recenzijas nav akadēmiskas, tomēr nedaudzos ietilpīgos vārdos viņam izdodas precīzi pateikt ko būtisku par strāvojumiem, procesiem un aktualitātēm. Šāda izteiksmes vienkāršība, vieglums un skaidrība ir iespējama vienīgi tad, ja rakstītājs saprot un zina daudz vairāk, nekā izsaka. Tāpat kā Vērdiņa dzejai, arī viņa recenzijām raksturīga ironija, kas liedz ar pārlieku nopietnību attiekties pret šedevriem, klasiķiem un autoram pašam pret sevi, taču šķietami nenopietnajā atmosfērā nereti tiek risināti jautājumi, kurus citiem autoriem nebūtu drosmes cilāt. Cilvēki, kas lasa Vērdiņu, ar katru rakstu kļūst nedaudz zinošāki arī tad, ja paši to nepamana".

Agnese Lipska, kino kritiķe un Āgenskalna Valsts ģimnāzijas valodu un kultūras novirziena absolvente, kļuva par šī gada laureāti, saņemot Jaunās kritiķes veicināšanas balvu.

Sarunā ar Latvijas Televīziju Agnese atklāja, ka "kritiķa profesija šobrīd ir gandrīz neiespējamā profesija, tāpēc ir prieks, ka mēs šādus svētkus kopā varam svinēt, svinēt šo neiespējamo profesiju. Prieks, ka ir cilvēki, kas ar šo neiespējamo misiju turpina nodarboties". Jāpiebilst, ka Agnese Lipska nav pirmā Āgenskalna Valsts ģimnāzijas absolvente, kas guvusi lielus panākumus *neiespējamajā profesijā*. Apbalvošanā, kas notika pirms gada, proti, Normunda Naumaņa Jaunās kritiķes veicināšanas balvu 2021. gadā saņēma Juta Ance Ķirķis, teātra pētniece un mūsu ģimnāzijas valodu un kultūras novirziena absolvente, 2019. gada Jaunā kritiķa balvu saņēma Āgenskalna Valsts ģimnāzijas absolvents, dzejnieks un Jutas Ances vīrs Raimonds Ķirķis.

Normunda Naumaņa Gada balvu mākslas kritikā 2015. gadā nodibināja Normunda Naumaņa biedrība, kuras mērķis ir izcilā teātra un kino kritiķa, publicista Normunda Naumaņa (1962–2014) radošā mantojuma popularizēšana, kritiskās domāšanas veicināšana Latvijā un kultūras vērtību popularizēšana. Šī gada *NN nakts* devīze - "Aiz kritiskā punkta".

/Sofija Keiča, 11.5/

Intervija ar skolotāju Ilmāru Jarganu

Viņš ir skolotājs, kura ķīmijas stundas ieinteresē pat literātus, jo viņam ir aizraujošs stāsts par katru no ķīmijas elementiem. Un patiesa vēlme savās zināšanās un dzīves pieredzē dalīties.

Šis ir Valentīndienai veltīts numurs, tādēļ sākšu ar jautājumu: ko Jūs domājat par Valentīndienas konceptu?

Es domāju, ka pats par sevi jebkurš iemesls atcerēties sev mīļos cilvēkus ir vērtīgs. Principā vienalga, kā tas radies vēsturiski, jo svētku nekad nav par daudz. Piemēram, tādi svētki kā 8. marts, Starptautiskā sieviešu diena, sākotnēji radusies, lai atzīmētu sieviešu solidaritāti un bija diezgan *sarkani*, taču laika gaitā transformējās un zaudēja savu politisko nokrāsu. Tāpat arī Ziemassvētki. Kādreiz pat Salavecis bija diezgan ļauna radība, ar žagaru bunti. Vācijā bērnus *apciemoja* arī Krampuss, tāds kā vells, un maiss esot bijis nevis dāvanām, bet gan tādēļ, lai tajā liktu nepaklausīgus bērnus. Šobrīd Ziemassvētki ir transformējušies par skaistiem ģimeniskiem svētkiem un neviens bērns no tiem nebaidās. Tāpat ir ar Valentīndienu. Man šķiet diezgan vienalga, ir vai nav realitātē bijis Svētais Valentīns, jo paši par sevi šie svētki ir ļoti jauki un liek padomāt, kā iepriecināt sev tuvu cilvēku.

Ko Jūs klausītos Valentīndienas ballē?

Es izvēlētos kaut ko pietiekami vieglu, kaut ko tādu, kas netraucē, tāds *MTV* fonā. Mūziku vispār var iedalīt divās grupās: ir mūzika, kura ir jāklausās un jābauda, un kuru ir grēcīgi, teiksim, izmantot kā fonu, un ir mūzika, kura pati par sevi ir fons. Piemēram, ja mēs aizejam tālā pagātnē, pagājušā gadsimta divdesmito gadu beigās Latvijas radio tiešraidē translēja nopietnas mūzikas koncertus. Bija cilvēki, kas protestēja, jo, lūk, kāds, ģērbies neatbilstoši, piemēram, pidžamā, mājās varēs klausīties operu, kas ir jābauda. Ja darām kaut ko citu un mūzika ir fons, labāk klausīties kaut ko pilnīgi vieglu un pat *lipīgu*. Personīgi, nerunājot par konkrēti Valentīndienu, nav tā, ka es būtu iestrēdzis kaut kādā vienā desmitgadē vai žanrā. Katrai situācijai ir kas cits, teiksim, ir atbilstoša mūzika ātrai braukšanai, ir mūzika, kas noņem stresu kā ar dušu – kāds *Bermudu divstūris* vai Patrisha, ir mūzika noskaņai, ir filozofiska, kur galvenais ir vārdi – kā *Пикник*. Ja tā ļoti nopietni, vislabāk man patīk etnoroks un etnofolks – *Auļi, Tautumeitas, Wardruna, Лёдъ*, un, protams, varenā mongoļu grupa *The HU*. Kaut ko tāda stila klausos, ja gribu izbaudīt mūziku. Bet vienkārši braucamā vai fona mūzika kūkas ēšanai ir kas pilnīgi cits.

foto no Ilmāra Jargana personīgā arhīva

Vai Jūs ticat astroloģiskajai mīlestības saderībai?

Jā, trīsdesmit eiro, un es jums uztaisīšu saderības karti! [Smejas] Es ar astroloģiju nodarbojos vairāk nekā divdesmit piecus gadus, četrus gadus astroloģiju mācījos Vācijā ļoti nopietnā līmenī. Protams, ka ir astroloģiskās saderības. Var jau kaut ko darīt par spīti nesaderībai, bet nekas prātīgs tur ilgtermiņā nesanāk. Vienmēr attiecībās, kas ir īpašas – vai nu skandalozas, vai nu liktenīgas, vai ļoti foršas -, saderības iezīmējas ļoti skaidri. Var labi redzēt, ko šie cilvēki viens otram nozīmē. To var pateikt ne tikai pēc rietumu astroloģijas, bet arī pēc indiešu un ķīniešu astroloģijas. Atkarībā no dzimšanas gada var veidoties t.s. vektoriālās attiecības, bet tā ir tēma garākai sarunai. Runājot par tiešām laimīgām ilgtermiņa attiecībām, jāizvēlas nevis cilvēks, bez kura nevar dzīvot, bet cilvēks, ar kuru var dzīvot. Bieži vien tādas lietas, kuras pirmajā brīdī liekas mazsvarīgas, piemēram, politiskie uzskati vai cilvēka priekšstati, kas ir pareizs ēdiens, kas ir tīrība un kārtība, kāda mūzika jāklausās, ko nozīmē laba laika pavadīšana un atpūta, un kā jātērē nauda, ilgtermiņā ir daudz svarīgāki nekā tas, vai šis cilvēks būs blonds vai tumšmatains, vai viņam būs desmit kilogramu vairāk vai mazāk. Tas, ko viņš domā par globālo politiku, drīz var izrādīties daudz svarīgāks nekā tas, vai iemīlēšanās brīdī ir dzirkstele un *wow!*

Kāda īsumā ir Jūsu rīta rutīna?

Ļoti vienkārši – es esmu rīta cilvēks, man nav problēmu piecelties, bet ir problēmas vakarā ilgi palikt nomodā. Ja man neļauj savlaicīgi aizmigt, manī rodas *sportiskais niknums*, palieku tāds nejauks jau desmitos, pusvienpadsmitos vakarā. Tā tas ir bijis vienmēr – arī agrā jaunībā. Bet pamošanās man vispār nav problēma, rīta rutīna ir ļoti ātra: nomazgāties, brokastot – brokastis ir galvenā dienas ēdienreize, un, protams, uztaisīt savu īpašo tēju no daudziem augiem, iedzert to un doties. Nav nekādas ļoti īpašas rutīnas. Bet rīta tēja – tas gan ir svarīgi.

Un ko brokastojot Jūs vislabprātāk ēdat?

Principā es dzīvoju stipri vien askētiski, parasti ēdiens nav izmeklēts. Man patīk zivis, ja nav slinkums sagādāt. Neesmu vegāns, lai arī patērēju daudz veģetāra uztura. Labprāt izvēlētos grauzdētu maizīti ar mazsālītu foreli, virsū vēl pipari un tā. Īstenībā ēdu maz, bet piedomāju par to, ko ēdu. Arī, skolā atrodoties, varu pilnīgi mierīgi iztikt tikai ar tēju.

Par tēju runājot, varbūt Jūs varētu padalīties ar savas iecienītās tējas recepti?

Tas nav nekas noslēpumains - tur iekšā ir daudz interesantu Latvijas augu: vībotne, nātre, priede un egle, piparmētra, rožu ziedlapiņas, čaga jeb melnā bērzu piepe, propoliss, paša vākta un fermentēta ugunspuķe pēc *pareizās* tehnoloģijas... un no citzemju augiem – Altajā augošs rododendrs *'Rhododendron adamsii'*.

Vai Āgenskalna Valsts ģimnāzija ir vienīgā skola, kur Jūs pašlaik strādājat?

Nē, man ir vairākas darba vietas - pasniedzu arī augstskolā RISEBA.

Un vai Jūs varētu teikt, ka Āgenskalna Valsts ģimnāzija ir jūsu mīļākā skola?

Uz šo jautājumu es neatbildēšu: atkarīgs no situācijas un noskaņojuma. Visādi gadās. [Smaida] Pārsvarā jau jā. Bet, ko varu teikt pilnīgi noteikti, Āgenskalna Valsts ģimnāzija ir lielisks starta skrejceļš jauniešiem, kas šeit mācās. Un ir ļoti patīkami redzēt sev apkārt mērķtiecīgus cilvēkus. Un apzināties, ka tavs darbs ir jēgpilns.

Šajā ziņā Jums piekrītam. Kāda ir interesantākā slavenība, ko esat saticis?

Wow… Jautājums - ko uzskatām par slavenībām?

Latvijas sabiedrībā zināmus cilvēkus, pieņemsim.

Īstenībā dažādās situācijās esmu saticis lielāko daļu no viņiem. No dažādiem *lokiem* – bizness, politika, zinātne, kultūra - un ar pilnīgi atšķirīgiem uzskatiem. Latvija gan šajā ziņā vispār ir ļoti maza: lielākajai daļai no viņiem es varu vienkārši piezvanīt, papļāpāt vai sarunāt tikšanos.

Un, ja būtu iespēja satikt jebkuru cilvēku neatkarīgi no tā, vai viņš ir dzīvs vai miris, un parunāt, tad kurš tas būtu?

Labprātāk, protams, es runātu ar dzīvu cilvēku! [Smejas]. Bet vispār visdrīzāk tas varētu būt Nikola Tesla, Leonardo Da Vinči vai Īzaks Ņūtons. Teslam es pajautātu, no kurienes viņš īstenībā ir, respektīvi, kāpēc viņš tik izmisīgi mēģina tikt atpakaļ uz savu laiku, būvējot dažādas iepriekš nebijušas ierīces. Da Vinči es pajautātu tieši to pašu: kas tu esi, no kurienes tu šeit esi atnācis un iestrēdzis, un kas būs pēc tam? Ņūtons bija dižs mistiķis, astrologs, kabalists, zināja daudz vairāk nekā tikai fiziku. Mēs varētu apspriest nākotnes prognozes. Un arī Žilu Vernu varētu mazliet *paspīdzināt* – pārāk precīzi ir daudzi viņa nākotnes redzējumi.

Ja Jūs nebūtu skolotājs, kādu profesiju Jūs izvēlētos?

Ja arī ne skolā, tomēr tā vai citādi būtu skolotājs. Pasniedzējs. Koučs. *Guru*. Varbūt būtu mācītājs. Man patīk cilvēki un patiešām patīk dalīties ar to, ko zinu. Un ir liels gandarījums, ja mana pieredze un zināšanas ir noderīgas. Man ir vairākas izglītības pilnīgi dažādās jomās un interesantas darba pieredzes, un tas viss tā forši sintezējas kopā un savstarpēji papildinās. Caurviju kompetences, kā tagad moderni teikt. Ja mana pirmā izglītība nebūtu bijusi ķīmija, tā būtu entomoloģija. Bet kukaiņus pametis tik un tā neesmu: man taču ir bites. Vispār, lai ko darītu, tomēr būtu kopā arī ar dabu, jo par to nevar beigt interesēties un priecāties.

Kāpēc Jums patīk biškopība?

Mēdzu teikt, ka bites ir hobijs *ar pievienoto vērtību*. Pievienotā vērtība ir ne tikai biškopības produkti un ienākumi, bet, pirmkārt, iekšējais miers un harmonija, veselība, iemesls jēgpilni darboties svaigā gaisā visu dienu. Citādi es to nedarītu – esmu pietiekami slinks. Ar bitēm var darboties līdz mūža galam: bitenieki parasti dzīvo ļoti ilgu aktīvo mūžu un saglabā gaišu prātu. Vispār jau darbs ar bitēm ir kā meditācija – pareizs ritms, nekāda haosa un stresa.

foto no Ilmāra Jargana personīgā arhīva

Turpinot sarunu dabas noskaņā - kura no visām valstīm, kurās esat bijis, Jums atmiņā ir palikusi visvairāk?

Vairākās vietās, kurās būts vai ilgāk padzīvots, gribas atgriezties. Man ļoti patika Slovēnija. Pēc izejas datiem tā ir ļoti līdzīga Latvijai, bet tagad ir tāds ideālais modelis; tāda būtu varējusi būt mūsu valsts, ja jau no sākuma būtu citādi pārvaldīta, jo abu valstu jaunākā vēsture ir līdzīga. Bet vispār jau katrā vietā var saskatīt savus plusus, ja tikai ir vēlēšanās. Šobrīd manas *mērķa* zemes tuvākai iepazīšanai ir Mongolija un Gruzija, divas diezgan dažādas vietas, par kurām man ir liela interese.

Kāda simbolika attēlota uz Jūsu gredzena?

Tā ir Akas zīme no latviešu ornamentālikas… Simbolika Dena Brauna garā lai paliek citām vietām un situācijām. [Smejas].

Kā Jūs definētu savu veiksmes formulu?

Neuztraukties par lietām, kuras nav iespējams mainīt. Vispār neuztraukties ne par ko, dzīvot *angļu mierā* un ļaut dzīvei pašai notikt. Nebūt kašķīgam un skaudīgam. Respektēt citu cilvēku brīvību, klusībā cerot, ka viņi atbildēs ar to pašu. Un nepārtraukt interesēties par visu, šaubīties, brīnīties un mācīties.

Tagad uzdosim Jums dažādus īsus jautājumus, uz kuriem lielākoties atbildēt vajadzēs ļoti ātri. Ziema vai vasara?

Vasara, viennozīmīgi.

Nakts vai diena?

Diena.

Ekonomika vai ķīmija?

Ķīmija. Tomēr!

Organiskā vai neorganiskā ķīmija?

Organiskā.

Filma vai grāmata?

Grāmata.

Mīļākais seriāls?

Šo seriālu pārtrauca uzņemt zināmu iemeslu dēļ, bet tas bija seriāls *Epidēmija*, kurš īstenībā paredzēja pašlaik notiekošo. Tas veidots pēc krievu autores Janas Vagner grāmatām (tulkotas arī latviski). Šis seriāls bija perfekts!

Talants vai cītīgs darbs?

Talants.

No kā Jūs baidāties?

Tikai no ilgstošām fiziskām sāpēm, ar ko varētu netikt galā. Nekas cits nav baidīšanās vērts.

Visbeidzot – kas Jums ir laime?

Tas, ka visapkārt viss notiek: interesanti cilvēki, pārsteidzoši notikumi, negaidīti pavērsieni. Dzīve kā piedzīvojumu filma. Savā ziņā esmu sociālais ekstremālis: citi ķer adrenalīnu, kāpjot kalnos un lecot no jumtiem, bet es – dzīvojot šeit un tagad!

/Ilmāru Jarganu intervēja Katrīna Liepiņa, 11.5 un Oskars Majevskis, 11.6/

Patversmes suņu īpašības

Cik es sevi atceros, man vienmēr patikuši suņi. Ģimenē esmu veiksmīgi nopelnījusi lomu *suņu eksperts*. Mamma stāstīja, ka 7 gadu vecumā esmu rakstījusi: "Mans sapnis – strādāt patversmē". Tas viņai izklausījās skumīgi, bet man acis nebeidza mirdzēt. Patversmes darbība un dzīvnieki vienmēr ir mani ļoti saistījuši, un tā mans *sapnis*, kaut gan krietni vēlāk, arī piepildījās. No sākuma strādāju kā brīvprātīgais suņu *staidzinātājs* citā patversmē, tad jau *manā* patversmē (*Labās mājas*) biju suņu *staidzinātājs* kopā ar māsīcu, vēlāk jau patversmes suņu skoliņas dalībnieks un tad arī patversmes suņu aprūpētājs.

Latvijas patversmēs ir vairāki simti suņu. Diemžēl arī tādi, kuri patversmē dzīvo jau gadiem. Laikā, kad es aktīvi darbojos patversmē, bija vairākas reizes, kad no šausmīgiem apstākļiem izņēma suņus un tos nodeva patversmes aprūpē. Laika gaitā visi šie likteņa pabērni, kuriem nebija dots spožākais dzīves sākums, nonāca mājās pie jauniem saimniekiem, bet tie, kuri patversmē bija jau gadiem, tā arī palika.

Es zinu, ka visi suņi ir pelnījuši mājas, bet kādēļ daži tā *aizķeras* patversmē? Kas ir tas, kas viņus padara tik atšķirīgus no citiem suņiem, kuri tiek jaunās mājās? Visi šie jautājumi un mana ZPD vadītājas atbalsts man palīdzēja saprast, ka ir tas, kas man ir jāizpēta – patversmes suņu adoptētājiem pievilcīgās un nepievilcīgās suņu īpašības.

Patversme ir mājas tiem, kuriem dažādu iemeslu dēļ to nav. Un mājas var nebūt visdažādākajiem suņiem: gan šķirnes un bezšķirnes, gan lieliem un maziem, gan veciem un jauniem, gan drošiem un bailīgiem. Visbiežāk patversmē suņi neuzturas pārāk ilgi, varbūt pāris mēnešus. Ja šis suns ir jauns vai maza auguma, tad mazāku laika posmu. Bet ir tādi suņi, kuri paliek ilgi, un suņa gribētāju skaits sarūk, jo patversmē suņa nepievilcīgās īpašības kļūst tieši spilgtākas. Un kā gan citādāk – ir tikai pāris cilvēku, kuri aprūpē vairākus desmitus suņu. Ir tik daudz jāpaspēj, un diena šķiet īsa. Un tajās dienās, kad ir laiks, var pievērsties segu šķirošanai, mantu un pavadu dezinficēšanai, varbūt iziet kādā pastaigā. Taču ir par maz laika, lai suni apmācītu un viņš kļūtu pievilcīgs potenciālajiem suņu saimniekiem.

Lai noskaidrotu, kādas rakstura un izskata iezīmes cilvēkiem patīk un nepatīk, es izveidoju aptauju. Vienā jautājumā lūdzu respondentiem norādīt, kādas būtu suņa īpašības, kas viņus atturētu vai mudinātu adoptēt. Tabulā lasāmas populārākās atbildes, blakus rakstīts procentuāls respondentu daudzums (aptaujā piedalījās 350 cilvēku).

Pievilcīgās īpašības.	**Nepievilcīgās īpašības.**
Atbilstoša lieluma (68,8%).	Reaktīvs[1] pret cilvēkiem (62,9%).
Draudzīgs pret citiem mājdzīvniekiem (58,3%).	Nedraudzīgs pret bērniem (52,6%).
Vispārīgi draudzīgs un sabiedrisks suns (52,3%).	Nedraudzīgs pret citiem mājdzīvniekiem (50,6%)
Atbilstošs suņa enerģijas līmenis (52%).	Nesavaldāms un nepaklausīgs suns (50,6%).

Pēc šīs aptaujas varēja spriest, ka cilvēkiem ir svarīgi, lai suns ir draudzīgs, sabiedrisks, paklausīgs. Nepatīk, ja suns ir reaktīvs, nedraudzīgs un nesavaldāms – īpašības, kas pieder vairākiem patversmes suņiem, jo īpaši tiem, kas patversmē uzturas vairākus gadus.

[1] Reaktīvi suņi asi reaģē uz dažādām situācijām. Šādas reakcijas var būt ģenētikas, sliktas pieredzes, baiļu u.c. iemeslu dēļ. Ieraugot kairinātāju, tās var izpausties kā ķermeņa sastingšana, riešana, rūkšana, kaukšana, smilkstēšana, pavadas vilkšana, košana pavadā u.tml.

Nākamais uzdevums, kurā arī tu vari piedalīties: izvēlies suni, kuru tu gribētu adoptēt!

Suņi, no kuriem izvēlēties, kuru visdrīzāk adoptēt:

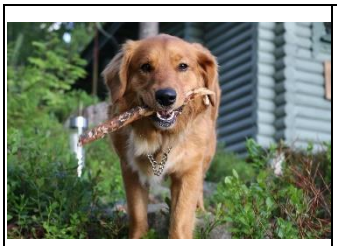			
Vidēja auguma jauktenis, raibi brūns, 2 gadus vecs. Raksturojums: mierīgs, draudzīgs, labvēlīgs pret visiem, patstāvīgs.	Tīršķirnes haskijs ar gaišu, kuplu kažoku, 5 gadus vecs. Raksturojums: aktīvs, patstāvīgs, draudzīgs pret cilvēkiem un citiem suņiem.	Terjera jauktenis, vidēja auguma, 6 gadus vecs. Raksturojums: draudzīgs, viegli kopjams, veselīgs, aktīvs.	Liela auguma vācu aitu suņa jauktenis, aptuveni 4 gadus vecs. Raksturojums: rotaļīgs, uzticīgs, labsirdīgs, paklausīgs.

foto no Madaras Balodes personīgā arhīva

Lielākā daļa respondentu (45,1%) izvēlējās pirmo suni, bet vismazākā daļa (7,7%) - otro suni (haskiju). Trešo suni izvēlētos 21,4% un ceturto – 25,7%. Ir ļoti svarīgi prast izvēlēties sev atbilstošu suni, jo tam vajadzīgas atbilstīgas mājas, tas jābaro, jāved pastaigās katru dienu, jātrenē, jāapmāca, jāķemmē, jākopj u.tt. Suņi ir ļoti dažādi, tāpēc katram būs citas nepieciešamības un vēlmes.

Jābūt labam un atbildīgam suņa saimniekam, kaut apzinos, ka pati neesmu bijusi labākais saimnieks savam sunim. Tas, kas man palīdzēja to mainīt, bija viens teikums: "Visa tava suņa dzīve ir atkarīga no tevis." Tas, vai viņš tiks izvests pastaigā un varēs izpētīt jaunas vietas, ir atkarīgs no saimnieka. Vai suns būs pienācīgi pabarots, bet ne pārbarots (tādiem suņiem ir grūtāk kustēties, nav spēka skriet, spēlēties – visas lietas, kas sunim ir svarīgas). Tas, vai suns tiks iemācīts labi staigāt pavadā. Itin viss ir atkarīgs no cilvēka – suņa saimnieka. Tāpēc, ja kāds vēlas kļūt par suņa saimnieku, jāapdomā, cik daudz būs brīva laika, lai nodarbotos ar suni.

Kāpēc izvēlēties suni no patversmes? Patversmes suņi, visbiežāk, ir tie, kurus dzīve nav sevišķi lutinājusi, kuri siltas mājas un mīlestību varbūt nemaz nav piedzīvojuši. Patversmē viņi nedabū kārtīgi izskrieties vai izrādīt savu patieso dabu – skaļāku, mīļāku, rotaļīgāku. Kaut gan ir daudzi veidi, kā iegūt suni, piemēram, izmantojot sociālo tīklu sludinājumus, patversmes sunim vienmēr būs līdzi suņa pase, informācija par to, kāds ir šī suņa dzīves stāsts līdz šim un kas viņam patīk un nepatīk. Daudzām patversmēm būs ieteikumi, kā barot suni, kurš ir labākais vetārsts un suņu treneris. Un ne tikai šis suns būs priecīgs, ka viņam būs jaunas mājas, bet par to būs priecīgi arī patversmes darbinieki.

Es esmu nogājusi garu ceļu, lai saprastu, ka suņi patiesībā ir visai sarežģīti. Ir tik daudz informācijas, tik daudz dažādu viedokļu, ka, jo es vairāk uzzinu, jo vairāk šķiet, ka agrāk nezināju neko. Šis darbs man noteikti palīdzēja izprast svarīgāko par suņu rakstura veidošanos, patversmes darbību un to, kas cilvēkiem ir pievilcīgs un nepievilcīgs suņos.

Ceru, ka mans mazais stāsts par suņiem bija interesants.

/Madara Balode, 11.1/

Intervija ar ĀVĢ absolventu Aigaru Reiteru

Aigars Reiters ir teju 27 gadus vecs jaunietis, trešdaļa latvietis, krievs, skots, pa dienu māca datoriem taisīt visādas dīvainas skaņas, naktī tēlo mūziķi pārsvarā ar basģitāru rokās un lielu smaidu uz sejas. Brīvajā laikā patīk kustēties, baidīt dabu, iedvesmoties no fantastiskiem apkārtējiem cilvēkiem un gūt laimi no mazām lietām.

Vai tu varētu īsi pastāstīt par savu izglītību un tagadējo profesiju?

Man ir tādi trīs lieli etapi. Pirmais ir Āgenskalna Valsts ģimnāzijas fizmatu klases absolvēšana 2014. gadā, pēc kā es paķēru čemodānus, ielecu pirmajā *Ryanair* lidmašīnā, ko redzēju, un nonācu krāšņajā Glāzgovā, kur es (līdzās daudziem citiem piedzīvojumiem) nopelnīju bakalaura grādu datorzinātnēs, specializējoties mašīnmācībā un mākslīgajā intelektā. Universitātē ar draugiem izveidojām mūziķu komūnu, kurā bija aptuveni 500 dalībnieku. Kopīgi veidojām visādus koncertus, *workshop-us, jam-us*… tur es pavadīju lielāko daļu sava laika. Nākamais posms bija Edinburga – Skotijas galvaspilsēta -, kur es pārvācos, lai strādātu tādā mazā *start-up-ā* "*Amazon"*, kurā es ieguvu lielāko daļu savu profesionālo prasmju. Pandēmijas sākumā radās vēlme kaut ko pamainīt dzīvē, tāpēc sāku strādāt savā tagadējā darbavietā *Neural DSP* - uzņēmumā, kas rada pasaulē skaistākās un skanīgākās ģitāras apstrādes programmas un pedāļus. Mūsu produktus lieto tādi mūziķi kā *Coldplay, Megadeth* un *Dream Theater*.

Par ko tu bērnībā vēlējies kļūt?

Bērnībā es īsti neesmu vēlējies kļūt par mūziķi. Nesen redzēju interviju ar savu klasi, kad mums visiem bija 10 gadu, un es teicu, ka ļoti vēlos studēt Lielbritānijā vai ASV un taisīt datorspēles vai nodarboties ar programmēšanu. Diezgan tuvu tam arī esmu. Mūzika bija tāds interesants pavērsiens manā dzīvē.

Skolas laikā tu ļoti aizrāvies ar mūziku. Kā nonāci pie izvēles sākt muzicēt?

Izlasot šo jautājumu, es aizdomājos, ka, jā, gan jau viss sākās skolā, bet tad sapratu, ka man ir tāda neliela vēsture ar mūziku arī pirms tam, jo mana omīte no mammas puses ir aktīva krievu folkloras mūzikas dziedātāja un ar to nodarbojas aptuveni 50 gadus. Bērnībā viņa bija mana muzikālā iedvesma. Cik esmu dzirdējis no ģimenes, es biju iemācījies neskaitāmas krievu tautasdziesmas, pat pirms pratu runāt krieviski. Tad sekoja tāda neliela pauzīte līdz aptuveni 16 gadu vecumam, kad ar klasesbiedriem izlēmām sākt mācīties spēlēt ģitāru, bet pēc dažiem mēnešiem mēs nodibinājām alternatīvo rokgrupu. Abi klasesbiedri bija jau iegādājušies savas ģitāras, tāpēc man atlika vien bass, kas sākumā mani īpaši neiepriecināja, bet tagad es to vairs nenožēloju, jo tas man ir sirdij tuvs instruments. Īstenībā es ļoti priecājos, ka tā notika, jo man skolas laikā nebija daudz interešu ārpus japāņu multenēm un datorspēlēm, bet ar mūziku es iepazinu lielu daļu savu tuvāko draugu, un vēlāk arī universitātē visa mana identitāte balstījās faktā, ka es esmu mūziķis. Es būtu pilnībā cits cilvēks, ja nebūtu tam pievērsies.

foto no Aigara Reitera personīga arhīva

Kādās grupās tu esi spēlējis/turpini spēlēt? Neliela muzikālā vēsture.

Vidusskolā es biju ļoti aktīvs. Basistu bija maz, un man tieši bija bass, tāpēc man ļoti paveicās, ka nekad netrūka grupu. Visu laiku meklēju jaunus, interesantus projektus dažādos žanros. Vienu brīdi pat spēlēju deviņos dažādos projektos. Vecāki man teica, lai beidzu spēlēt tik daudzās grupās, jo mēģinājumu telpas nebija tās lētākās, bet es tik un tā atradu veidus, kā turpināt. Pirmā grupa man bija tāda maz dzirdēta *Broken Pride*, kur es spēlēju ar saviem draugiem Robertu Bergu, kurš tagad spēlē grupā *Krāsa,* un Kasparu Eglīti, kurš ir spēlējis neskaitāmos latviešu muzikālajos projektos un šobrīd spēlē džeza grupā *Chill Pill*. Neskaitot to, es esmu spēlējis grupā *Mental Maniac,* kas ir *trash* metāla grupa, *Astrofish,* kas ir *garage-rock* grupa, praktiski *Chomsky Chess Club*

pirmsākums, bet tāda sirdij tuvākā ir grupa *Be Reet*, kur spēlēju ar sev tuviem un labiem draugiem. Tagad es pēdējo gadu esmu atkal Latvijā un pirmo pusi no šī laika iznāca pavadīt, dzīvojot tikai un vienīgi pa mājām, bet vasaras beigās es sāku apmeklēt *Lokal House jam* vakarus, tādējādi iepazīstot daudz mūziķu un uzsākot savus tagadējos projektus *Viral Mind* un *Zupa*. Tagad arī top viens slepens *funk* projekts, bet par to es nedrīkstu vēl runāt…

foto no foto.avg.lv

Kādas labas atmiņas tev ir saistībā ar skolas laiku un mūziku?

Viena no spilgtākajām atmiņām man ir tā, ka es vidusskolā atklāju drosmi dziedāt. To sasniegt palīdzēja obligātais koris Marijas Brazovskas vadībā, kā arī dziedāju skolas vokālajā ansamblī un ar kora biedru palīdzību nokļuvu jauktajā korī *Balsis*, ar ko arī bija jauki piedzīvojumi, koncertējot gan Latvijā, gan ārzemēs. Es nezinu, vai īsti drīkstu to atzīt, bet bija laiks, kad es spēlēju tādā grupā kā *NRG,* un mums bija tūre pa Latviju, kur mēs katru otro dienu spēlējām kādā citā pilsētā. Pēc koncerta Liepājā, kas beidzās četros no rīta, man nākamajā rītā bija jābūt skolā, jo bija skolotāju diena. Skolotājs Edvīns Dziļums bija mani pieaicinājis kā basģitāristu. Es, mazliet iereibis, septiņos no rīta ierados skolā, nostājos uz skatuves, sāku spēlēt, bet nespēju nekam īsti izsekot līdzi. Skolotājs Dziļums visu priekšnesuma laiku uz mani skatījās dusmīgi.

Padoms jaunajiem mūziķiem?

Es nejūtos gana kvalificēts kā mūziķis, lai dotu kādu ieteikumu, bet tas, kas man ļoti palīdz, muzicējot ikdienā, un ko es novēlu arī citiem mūziķiem, ir aktīvi klausīties. To es domāju divējādi. No vienas puses – tas ir smelties iedvesmu no šķietami nesaistītiem mūzikas žanriem. Tas ir dzirdams, piemēram, *Megadeath* ģitārista daiļradē – viņš ir klausījies ļoti daudz balkānu tautas mūziku, un tā ietekme ir saklausāma viņa paša spēlēšanas stilā. No otras puses ļoti svarīgi, spēlējot ar citiem, ir spēt saklausīt vienam otru, tādējādi veidojot saskanīgu mūziku, ko ir ne tikai jautri spēlēt, bet arī klausīties. Tas ir līdzīgi kā runāt – reti kam patīk piedalīties sarunās, kurās cits citam runā pāri. Saklausi ne tikai virspusējo, bet arī uztver to nolūku, zemtekstu tajā, ko otrs cilvēks spēlē.

/Aigaru Reiteru intervēja Emīls Strubergs, 12.1/

Hesses lielhercogiene Alise

Šoreiz raksts būs par vienu no manām mīļākajām personībām vēsturē - Hesses lielhercogieni Alisi, kura tika saukta par "īsto, perfekto sievieti".

Anglijas Princese Alise Mauda Mērija piedzima 1843. gada 25. aprīlī Bekingemas pilī. Viņas vecāki bija Karaliene Viktorija un Princis Alberts. Viņa bērnību pavadīja, ceļojot starp ģimenes rezidencēm (visiemīļotākā bija Osbornas māja Vaitas salā). Alisei bija tuvas attiecības ar vecāko māsu Vikiju (Viktoriju, vēlāk Vācijas imperatori) un Bērtiju (Albertu Edvardu, vēlāk Anglijas Karali Edvardu VII).

Alise dzīvoja ļoti vienkārši, viņai bija kopīga istaba ar māsu Vikiju (viņas vienmēr kopā iekļuva kādās nepatikšanās), viņa mācījās šūt, taisīt ēst un citas praktiskas lietas. Alises izglītību pāraudzīja viņas tēvs. Viņa to apbrīnoja. Alise bieži devās apciemot vienkāršos cilvēkus un centās viņiem palīdzēt.

1858. gada janvārī Vikija aprecējās ar Prūsijas princi Frederiku (vēlāk Vācijas Imperatoru Frederiku III). Alise ļoti pārdzīvoja māsas aizbraukšanu. Pēc Vikijas aizbraukšanas, Alberts koncentrējās uz otro meitu. Viņš katru vakaru mācīja Alisei dažādas zinātnes, vēsturi un citas lietas, kas viņai būs nepieciešamas tālāk dzīvē.

1861. gadā Alise saderinājās ar Hesses princi Louisu. Šī gada nogalē Princis Alberts sasirga ar Taifoda vīrusu. Kaut arī Alise par tēvu ļoti rūpējās, viņš nomira jau pavisam drīz - 1861. gada 14. decembrī. Karalienei Viktorijai un karaliskajam galmam sākās sēru periods. Viktorija izlēma, ka vēl Alises kāzas netiks pārceltas, jo tās sāka plānot pirms Alberta nāves.

Alise apprecējās ar Hesses princi Louisu 1862. gada 1. jūlijā Osbornas mājā. Tā bija ļoti privāta ceremonija; pirms un pēc ceremonijas Alise vilka sēru drānas, tikai ceremonijas laikā viņa vilka baltu (Alises plīvuru vēlāk izmantoja viņas meitas savās kāzās). Alise saņēma vairākas iespaidīgas dāvanas, piemēram, skaistu dimanta diadēmu no karalienes Viktorijas, dimanta kaklarotu no Krievijas imperatores Marijas Aleksandrovnas, safīra rotu komplektu no brāļa Alberta Edvarda.

Alise un Louiss pārcēlās uz dzīvi Dramštratā. Viņu pirmā meita Hesses princese Viktorija piedzima 1863. gada 5. aprīlī. Viktorijai sekoja četras māsās un divi brāļi (Elizabete, Irēna, Ernsts Louiss, Frīdrihs, Aliksa Alise Aleksandra Feodorovna, Marija). Alise bieži ņēma līdzi vecākās meitas, lai koptu slimniekus Darmštratas slimnīcā. Viņa sadarbojās ar Florenci Naitengeilu, lai uzlabotu slimnīcas Hessē. Alise vēlāk nodibināja sieviešu biedrību ar ideju apmācīt sievietes, lai tās varētu veikt palīdzības darbus kara laikā, īpaši kā medmāsas.

foto no rct.uk

1873. gadā Alise aizceļoja uz Itāliju, tur viņa pavadīja savu 30. dzimšanas dienu. Dažus mēnešus vēlāk nomira Alises iemīļotais dēls Frīdrihs, izkrītot ārā pa logu un iekšēji noasiņojot (Frīdriham bija hemofīlija).

1877. gadā Alise un Louiss kļuva par Hesses lielhercogu un lielhercogieni. 1878. gada 5. novembrī Alises vecākā meita Viktorija sūdzējās par sāpošu kaklu, nākamajā rītā viņai tika diagnosticēta difterija. Vēlāk visa Alises ģimene (izņemot viņu un Ellu) saslima. 16. novembrī nomira Alises jaunākā meita Maija (Marija). Alise šos jaunumus tikai nedēļu vēlāk pastāstīja saviem pārējiem bērniem. Ernsts Louiss tik ļoti tam neticēja, ka Alise nenoturējās un noskūpstīja dēlu. To vēlāk iesauca par *Nāves skūpstu*. Alisei 7. decembrī arī tika diagnosticēta difterija. 14. decembra rīta pusē (17 gadus pēc prinča Alberta nāves) Alise nomira. Viņas pēdējie vārdi bija: "No piektdienas līdz sestdienai... četras nedēļas... Maija... mīļais papa". Alisei bija tikai 35 gadi.

Viņas vecākā meita Viktorija apprecējās ar Battenbergas Princi Louisu, Elizabete – ar Lielhercogu Sergeju, kļūstot par Jelizavetu Feodorovnu. Irēna apprecējās ar Prūsijas princi Henriju, Ernsts Louiss – divas reizes: pirmo reizi ar Viktoriju Melitu, otro reizi ar Eleonoru. Aliksa Alise apprecējās ar caru Nikolaju II un tika nogalināta kopā ar ģimeni un māsu 1918. gadā.

/Alise Dubņika, 8.1/

Olimpiskā cerība

Nupat, 2022. gada 4. februārī, notika atklāšanas ceremonija šī gada Ziemas Olimpiskajām spēlēm, kas šobrīd notiek Ķīnā. Bet vēl pavisam nesen, 2021. gada vasarā, notika XXXII Vasaras Olimpiskās spēles Tokijā. Šajā olimpiādē Latviju pārstāvēja divdesmit sportisti, piedaloties piecpadsmit dažādās disciplīnās. Lai uzzinātu, kā nokļūt līdz Olimpiskajām spēlēm, kā pandēmija ietekmējusi rezultātus sportā, kā izdodas apvienot mācības skolā ar lielo sportu, uzdevu dažus jautājumus vienai no šīm sportistēm - Ievai Maļukai, Latvijas rekordistei peldēšanā, jo mēs abas trenējamies pie treneres Jūlijas Kuzminas sporta skolā "Rīdzene" Daugavas sporta namā.

Ieva Maļuka, dzimusi 2003. gadā, ir vairāku Latvijas rekordu īpašniece, viņa piedalījās 2019. gada FINA Pasaules čempionātā peldēšanā un drīz vien kvalificējās Tokijas Olimpiskajām spēlēm vasarā. Olimpiādē Ieva peldēja divas distances - 100 metrus brīvajā stilā un 200 metrus brīvajā stilā.

100 metrus brīvajā stilā Ieva nopeldēja 56.39 sekundēs un ierindojās 37. vietā. Tālāk par priekšpeldējumu viņa diemžēl netika, bet tomēr - 37. vieta pasaules līmeņa sacensībās noteikti tik jaunai sportistei ir ievērojams rezultāts. 200 metros brīvajā stilā Ieva Maļuka ieguva rezultātu 2.03.75 un ierindojās 24. vietā. Abu peldējumu rezultāti nebija Ievas labākie, bet man liekas, ka varam droši teikt, ka Parīzes Olimpiskajās spēlēs 2024. gadā viņai noteikti izdosies iegūt teicamus rezultātus.

Īsajā intervijā Ieva atzina, ka viņa nemaz nav apmierināta ar saviem rezultātiem sacensībās. To ietekmējuši dažādi faktori, piemēram, tas, ka Tokijas 2021. gada vasaras Olimpiskās spēles, Ievas pirmās lielās sacensības, notika pandēmijas laikā. Viņa stāstīja, ka tā noteikti ir ietekmējusi viņas rezultātus, jo treniņi un sacensības kādu laiku nenotika, tādēļ tika zaudēta sportiskā forma, bet tad, kad viss atsācies, sacensības notikušas retāk nekā ierasts, tāpēc zudusi sacensību izjūta.

foto no peldesanasfonds.lv

Ieva Maļuka šobrīd mācās 12. klasē, un viņa atzīst, ka pandēmijas izraisītie apstākļi ietekmējuši ne tikai sasniegumus sportā, bet arī motivāciju mācīties, un piebilst, ka skola, kurā viņa mācās, neatbalsta viņas peldēšanas karjeru, bet kopumā viņa tiekot galā ar visu, izņemot to, ka dažreiz skolā sakrājas par daudz iekavētu, neizpildītu darbu. Sarunas beigās viņa visiem sportistiem novēl tiekties uz saviem mērķiem!

Kamēr gaidām Ievas labākos rezultātus (varbūt nākotnē iegūs medaļu Latvijai nākamajās Olimpiskajās spēlēs?), turam īkšķus par mūsu sportistiem, kuri šobrīd piedalās 2022. gada Ziemas Olimpiskajās spēlēs Tokijā, un lepojamies ar mūsu kamaniņu braucējiem, kuri ieguva Latvijai pirmo olimpisko medaļu – bronzu! Lai mums visiem izdodas!

/Arella Zariņa, 8.1/

Mēs un sociālie mediji

Sociālie mediji. Kāds tos izmanto mācībām, kāds izklaidei, kāds cits iedvesmai, un vēl kāds ar to palīdzību veido biznesu. Vidējais tajos pavadītais laiks dienā ir 145 minūtes, un mūsdienās tos izmanto vairāk nekā 3,5 miljardi pasaules iedzīvotāju. To lietošanas mērķis katram ir savs, taču skaidrs ir viens – sociālie mediji sabiedrībā ir ieguvuši nozīmīgu lomu. Tad nu man radās jautājums un līdz ar to arī ideja ZPD: kā šādas platformas un tajās pavadītais laiks ietekmē tādu būtisku dzīves kvalitātes aspektu kā labizjūta?

Sociālajiem medijiem ir gan pozitīvie, gan negatīvie aspekti. Pozitīvais ir tas, ka tie sniedz iespēju komunicēt, attīstīt savas sociālās spējas, uzturēt attiecības, izpausties un saņemt atbalstu un atsauksmes no citiem. Mūsu, pusaudžu un jauniešu, vecumposmā īpaši liela nozīme ir tieši iespējai komunicēt un mijiedarboties ar vienaudžiem, jo nepieciešamība pēc saskarsmes ar vienaudžiem pieaug, un tās veiksmīga norise ir svarīga sekmīgai vecumposma attīstībai. Vēl ļoti būtiska ir iespēja izpausties, jo tā var palīdzēt veiksmīgāk atrast un izveidot savu identitāti, kas ir šī vecumposma galvenais uzdevums. Protams, sociālie mediji var būt arī vienkārši izklaidējoši vai iedvesmojoši un vairot pozitīvās emocijas un motivāciju.

Domāju, ka visi esam informēti par faktu, ka internetā nonākušais tur arī paliek, tādēļ jābūt piesardzīgam ar to, ko tur publicē, taču tas nav vienīgais risks. Sociālie mediji var izraisīt arī psiholoģiska veida problēmas. Pirmkārt, tie sniedz konstantu saviļņojuma sajūtu jeb dopamīnu, kas var radīt problēmas koncentrēties un padarīt citas aktivitātes, kas nesniedz tik koncentrētu dopamīna devu, kā grāmatu lasīšana vai mācīšanās. Otrkārt, neievērojot veselīgus to lietošanas paradumus, var rasties FoMO (*Fear of Missing Out*) jeb bažas, ka citi piedzīvo ko aizraujošu, kurās indivīds nav klāt esošs. Tam var būt nelabvēlīga ietekme uz indivīda apmierinātību ar dzīvi (ne tikai), un tas var izpausties kā konstanta vai ļoti bieža sociālo mediju pārbaudīšana, pievēršot uzmanību jaunām ziņām, stāstiem (*stories*) un tml. Treškārt, tiem var būt nelabvēlīga ietekme uz indivīda pašpārliecinātību un pašvērtējumu. Būtiski, ka sociālo mediju saturs lielākoties sastāv no lietotāju labākajiem un spožākajiem momentiem, angliski sakot *highlight reels,* un bieži vien neapzināti gadās salīdzināt sevi un personiskos resursus ar nesasniedzamajiem standartiem, kā rezultātā var rasties šaubas par savu vērtību. Skaidrs, ka šie nav vienīgie sociālo mediju mīnusi, taču pagaidām ar to pietiks.

Esmu iepazīstinājusi ar sociālo mediju plusiem un mīnusiem un pusaudžu un jauniešu vecumposma raksturīgākajām iezīmēm, bet kas ir šī mistiskā *labizjūta*? Emocionālo labizjūtu galvenokārt raksturo divi jēdzieni – eidemoniskā un hedoniskā labizjūta. Eidemonisko varētu dēvēt par personības labizjūtu, jo tajā ietilpst sevis pieņemšana, pozitīvas attiecības ar citiem, mērķtiecība, personiskā izaugsme un tml. Hedoniskā, savukārt, ir tāda kā dzīves labizjūta, un tajā ietilpst laime, apmierinātība ar savu dzīvi, pieredze, pozitīvas emocijas un tml. Tādēļ, balstoties uz šo teoriju, es veicu aptauju un eksperimentu, kurā pētīju sociālo mediju un tajos pavadītā laika ietekmi uz iepriekš minētajiem labizjūtas veidojošiem faktoriem.

Aptaujā piedalījās 301 respondents, un ar tās palīdzību noskaidroju, ka sociālo mediju ietekme uz pusaudžu un jauniešu labizjūtas veidojošiem faktoriem, kā arī viedokļi par to, kāda tā ir, var būt ļoti dažāda. 13% aptaujāto uzskata, ka sociālie mediji neietekmē viņu labizjūtu, 21% uzskata, ka tie ietekmē labvēlīgi, 22% uzskata, ka ietekmē nelabvēlīgi, bet 19% respondentu uzskata, ka sociālo mediju ietekme uz labizjūtu var būt gan labvēlīga, gan nelabvēlīga. Taču, pēc aptaujāto pusaudžu un jauniešu domām, vislabvēlīgāk sociālie mediji ietekmē saņemtās pozitīvās emocijas, un visnelabvēlīgākā ietekme tiem ir pašvērtējumā. Visvairāk mani pārsteidza dati par to, cik daudz laika dienā vidēji tiek pavadīts, izmantojot sociālos medijus, jo 54% respondentu dienā tajos pavada 3 vai vairāk stundas.

Eksperiments, savukārt, atklāja kaut ko citu. Tas norisinājās 14 dienas, un tā laikā 21 dalībniekam bija jācenšas ievērot ieteiktais dienā pavadītais laiks sociālajos medijos (30 minūtes), kā arī jānovēro sava labizjūta dienas laikā. Apkopojot rezultātus, noskaidroju, ka pirmajā nedēļā sociālajos medijos pavadītajam laikam ir pozitīva ietekme uz visiem izvēlētajiem labizjūtas veidojošiem faktoriem, taču otrajā tā ir galvenokārt nelabvēlīga. Vislabvēlīgākā

ietekme pirmajā nedēļā ir dalībnieku apmierinātībai ar sevi, savu dzīvi un personiskās izaugsmes veicināšanu, bet, pārsteidzošā kārtā, visnelabvēlīgāk otrajā nedēļā sociālie mediji ietekmē uzņemto pozitīvo emociju daudzumu.

Pētījuma nobeigumā izvirzīju arī pāris priekšlikumus, kā veicināt sociālo mediju labvēlīgo ietekmi un mazināt nelabvēlīgo. Minētie padomi varētu būt noderīgi, ja esi aktīvs sociālo mediju lietotājs:

- **Ierobežo sociālajos medijos pavadīto laiku!** Pētījumi atklāj, ka, lietojot sociālos medijus vairāk kā 3 stundas dienā, tam var būt negatīva ietekme uz psihisko veselību, savukārt, ierobežojot tajos pa vadīto laiku līdz 30 minūtēm, labizjūta var ievērojami uzlaboties. Laika limitēšanai var izmantot telefonā piedāvāto *Screen Time* piedāvājumu vai kādu aplikāciju, kā *Freedom* vai *Space*.
- **Trenē apzinātību un lieto sociālos medijus apzināti!** Tādējādi varēsi labāk izprast to ietekmi un izvērtēt, kāds saturs ietekmē pozitīvi, bet kāds negatīvi. Tas var pasargāt no FoMO (*Fear of missing out*) rašanās, sevis salīdzināšanas ar citiem u.c. sociālo mediju negatīvajiem aspektiem.
- **Regulē saturu, ar kuru saskaries sociālajos medijos!** Sevis salīdzināšana ar citiem notiek automātiski, tādēļ ir būtiski, lai tā nenotiktu ar nepatiesu vai maldinošu saturu, jo tam var būt būtiski nelabvēlīga ietekme emocionālajai labizjūtai un pašvērtējumam. Vieglākais veids, kā to regulēt, ir *atsekot* tiem profiliem, kas publicē nepatiesu vai maldinošu saturu.
- **Esi pateicīgs/-a!** Ja persona ir pateicīga un novērtē to, kas dots, tad visdrīzāk nesalīdzinās sevi ar citiem vai vismaz nedarīs to tik kaitīgā veidā, kā tas mēdz notikt, noniecinot sevi un šauboties par savu vērtību un dotībām.

/Katrīna Benediktova, 11.3/

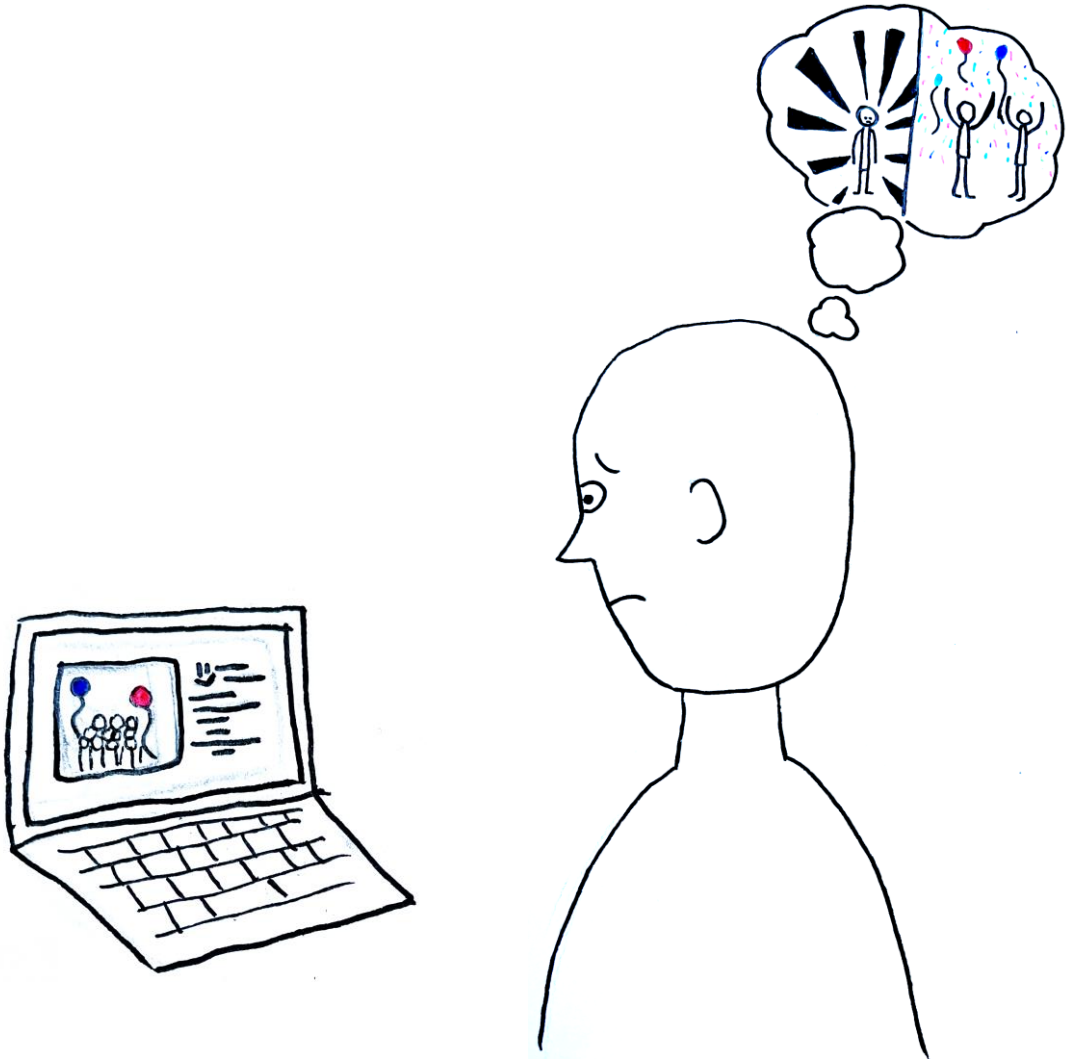

Izpētām sejas maskas

Pirms nepilniem diviem gadiem pasaulē parādījās kādu laiku nedzirdēts vārds – pandēmija, kuras ietekmē mums šobrīd ir jāvalkā maskas, jāsēž karantīnā, jādezinficē rokas un visādi citādi no vīrusa jāpasargā sevi un apkārtējos. Protams, ir veidi, kā šos ierobežojumus apiet, bet lielākā mērā mēs visi tos ievērojam, it īpaši, valkājot sejas maskas.

Kā jau zināms, sejas maskas mēs valkājam katru dienu, un pēc jaunajiem noteikumiem mēs valkāt drīkstam tikai tās maskas, ko atkārtoti nav ieteicams lietot. Pēc tā var rasties jautājumi – kas ar maskām notiek vidē, kā šīs maskas lietot pareizi un ko ar tām darīt pēc to izlietošanas. Izstrādājot savu zinātniskās pētniecības darbu par individuālajām sejas maskām kā potenciālu mikroplastmasas draudu vidē, es radu atbildi uz visiem šiem jautājumiem un centīšos to paskaidrot arī jums.

Pētījuma gaitā es pierādīju, ka maskas ir potenciāls mikroplastmasas drauds un pēc vairākiem gadiem tās vidē sadalās un izdala mikroplastmasas šķiedras, kas arī ir vides drauds, tāpēc ļoti ceru, ka drīz atradīsim veidu, kā atbrīvoties no maskām, lai tās neapdraudētu vidi.

Es veicu aptauju, kurā atklājās, ka liela daļa Latvijas iedzīvotāju neievēro higiēnas prasības un rada sev risku atkārtoti ieelpot vīrusus. Šie riski rodas, ja cilvēks maskas neuzliek un nenoņem ar tīrām rokām un ar netīrām rokām aiztiek seju, bet maskas, ja plāno tās atkāroti izmantot, ieliek kabatā bez to atsevišķas ielikšanas kādā iepakojumā. Vairākas reizes lietojamās maskas ir ieteicams mazgāt pēc katras lietošanas reizes, bet vienreiz lietojamās maskas lietot tikai vienu reizi attiecīgajā laika ierobežojumā, lai nepakļautu sevi nevienam no šiem riskiem.

Diemžēl tāda viena un pareiza risinājuma, ko darīt ar maskām pēc to lietošanas, nav. Pētījuma laikā es noskaidroju, ka ir dažādi veidi, kā atbrīvoties no sejas maskām. Tās var tikt sadedzinātas kopā ar citiem atkritumiem, kas rada gaisa piesārņojumu, tās var arī izmest dabā, kas rada dabas piesārņojumu. Ir pierādīts, ka maskas var tikt pārstrādātas, bet tas ir vēl izpētes un izstrādes procesā. Viss, ko mēs, masku valkātāji, pagaidām varam darīt, ir izlietotās sejas maskas likt pie pārējiem atkritumiem vai arī speciālās vietās, kuras ir paredzētas masku izmešanai, nevis nomest zemē. Jāatceras, ka, pirms atbrīvoties no maskām, ir jānogriež no tām gumijas, lai neapdraudētu dzīvniekus un putnus, jo maskas, ja tās nonāk vidē, var aptīties tiem apkārt.

Nobeigumā vēlos visus aicināt ievērot epidemioloģiskos noteikumus un valkāt maskas, bet, pirms no tām atbrīvojaties – pievērsiet uzmanību tam, kā un kur to dariet!

/Madara Bērziņa, 11.6/

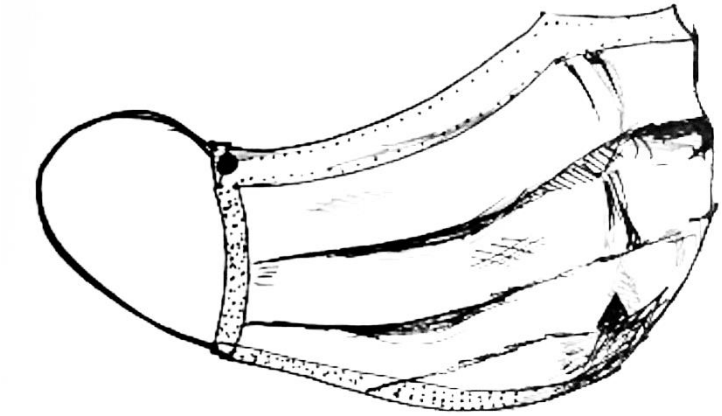

Viss un nekas. Le baroque est mort

viņa dejo ziemu un vasaru, dienu un nakti. pie vivaldi "ziemas" parasti. viņai patīk uzmanība. pārbagātība. krāšņums. publikas skatieni un jūsmas viņas matos liek plaukt sīkiem ziediņiem un acīs mirdzēt spīdeklīšiem.

publiku pašķir jaunietis, ģērbies sešdesmito gadu stilā. nekur nekā lieka. mazāk ir vairāk, un mazāk arī visam būs būt. vēro viņu griežamies dejā. neapmierinātībā purina galvu uz viņas dzīvību. dekorācijas lēni apdziest, viņam tuvojoties, nākot arvien tuvāk. pūlis izirst, laikam arī tā bijusi nekas vairāk kā dekorācija ar kartona aizmuguri. mūzika maina savu ritmu. auksts skatiens, auksta elpa. kā viņš veras viņai virsū. kaut kas no tā pievelk. un viņa dejo.

foto no Katrīnas Liepiņas personīgā arhīva

"tevis ir par daudz,

tevis ir...

daudz par daudz.

tik daudz, cik pat nedrīkstētu būt!"

viņš skatās viņai virsū, sejā neviena lieka toņa. tā savilkta emocijās tieši tik daudz, lai tās būtu knapi nolasāmas. lai bargums acīs taptu nolasīts.viņš tāds nevēlētos būt. taču jābūt. haosam ir jāmirst, barokam ir jāmirst. nedrīkst ļaut haosam būt. nekas pārtaps visā, ko tad darīs pasaule?

viņa spītīgi dejo tālāk, matiem plīvojot, kaut gan mūzika dejai kļuvusi par lēnu. pirmo reizi ziemā kļūst auksti. sakož zobus un dejo. dejo ar pērļu virtenēm un pēc tam bez tām, un tad atkal ar. niknumā viņš iekliedzas. ne skaļi, spēcīgi gan. baroka kājām gāšanas cienīgi. un viņa krīt sniegā, vienīgajā, kas vispār palicis pāri no pasaules.

pāris dienas vēlāk viņai uzstāda kapakmeni. baroks ir miris. viņas asinis, miesa un kaps kļūst par kāda sešdesmito gadu stilā ģērbta jaunekļa kanvu. top mākslas darbs minimālisma žanrā. it kā pavisam neatpazīstams, it kā necaurredzams, taču ik pa laikam kāds tomēr pie tā pieliecas un klusā, knapi nolasāmā līdzjūtībā vaicā: "Tev sāpēja?"

/Katrīna Liepiņa, 11.5/

visums jeb universs

ja zeme ir tik niecīga
un ja mēs esam
tikai putekļi galaktikā
ja nu zeme ir
putekļu graudiņš kādā nolaistā mājā
kuram pienāks gals
kad mājas īpašnieks
beidzot izdomās noslaucīt putekļus
no sen aizmirstās trauku sekcijas plauktiem
viņa mitrā lupata
skars biezu putekļu segu
un noslaucīs putekļu segu
ko mēs saucam par visumu
ak vēstule bez adresanta
beidz biedēt mani katru
ceturtdienu manā pastkastītē
beidz nākt tur kur tevi neviens
negaida
nenāc kur piektdienās ir pirmdiena
un kur sestdienās ir otrdiena
nenāc šai svešajā visumā
kur jāēd ar dakšu bet jārok ar lāpstu
vācies prom vēstule
jo reiz tevi atvērsi
uzreiz taps skaidrs
adresantam jau ir noslaucīts plaukts

/Sofija Keiča, 11.5/

Остывшая королева

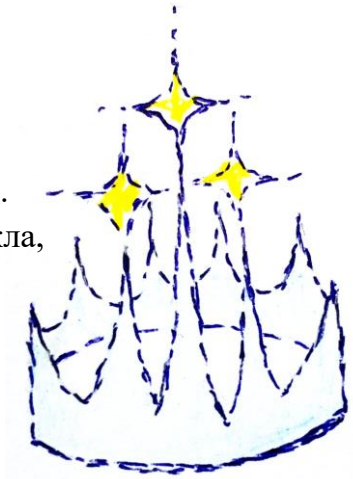

Ну что же ты, красавица, сидишь как не живая,
Руками трешь и взгляд теряешь,
Ты будто бы играешь, смотря на мир, без красок.
Душа горит без пламени, звезда во лбу совсем тускла,
Но что же, почему же, ведь ты же так красна?
Властна ты, весь мир тебе покорен,
Ну что же, почему слуга твой так обеспокоен.
Сидит тоскует и скулит, душа его болит.
Бормочет и сопит на своё же ухо:
Глухо, глухо.
Вселилось что-то внеземное
И будто прямо в душу, что не даёт слезе
Истопить тушь и оживить в сердце королевы глушь.

Я

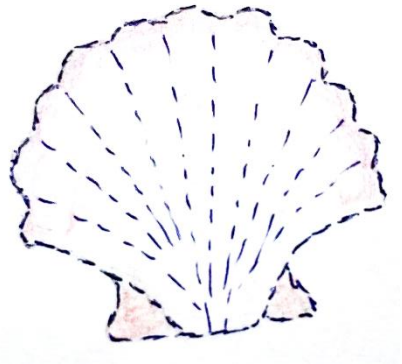

Я тот, кем я являюсь,
Совсем не изменяюсь,
Взрослею и умнею,
Глупею и старею.
Взгляни, а стоит ли меняться,
А может ну его,
Забудем,
Ведь я есть то, кем я являюсь.

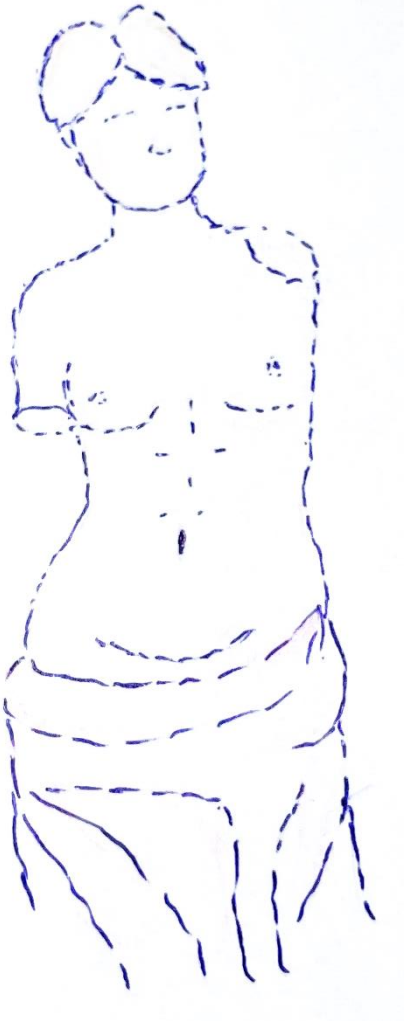

Афродита

Та, что греки обожали,
Звали богиней красоты,
Дала тебе себя частицу,
Не больше чем крупицу,
Красоты внеземной.
Ты сильная, сильнее богов,
Ведь ты в отличии от них,
Не выдумка, не миф,
А человек, красящий этот мир.

/Fjodors Teodors Livšics, 11.5/

Atkusnis

Mākoņi bija klāt
Tie pelēkie
Tie skaļie
Tie bija klāt

Nakts kliedza
Gaiss plaisāja
Zeme nodrebēja
Tumsa trakoti spiedza

Zari lūza
Stumbri līgojās
Ēnas spiegojās
Šķietami klāt lielā sūdza

Vējš kauca
Vien zibens košums
Tumšo aizkaru pārtrauca
Un turpat ar' pērkons sauca

Tas nebija lietus
Tas nebija gāziens
Tas bija priekškars
Ka netikt pie elpas

Tās nakts melnumā
Izmirka Latvija

Gals gaidīja pie durvīm
Viņa dūre sliecās klauvēt
Rīkle ilga smieklos drebēt
Biezs tukšums plūda no viņa acīm

Tomēr viena dzirkstele visu mainīja

No sirds dziļumiem tā nāca
Viena dzirkstele uguni aizsāka
Viss iemērcās gaismā

Viss tumšais
Viss ļaunais
Viss baisais
Viss melnais
Izzuda

Pie pasaules malas
Uzradās sarkans diegs
Kas augtin auga
Iekrāsodams mākoņu salas

Uzsāka savu ceļu
Lielā, sārtā lode
Zemes pārzine un aukle

Gaisma lika tumsai stāt
Diena beidzot bija klāt

Dvēseles nāca vērot
Kā saule sildīja jumtus
Tie bij' ledū un ceļi arī
Viss zvīļoja, ledum kūstot

Ezeru aukstuma vāki plīsa pušu

Upes maldījās neierastās takās
Likās - ūdeņi beidzot atkal smējās
Izmirkusī zeme atgādināja melnu tušu

Putni uzsāka dziesmu
Tie līksmoja Vītola Gaismas pilī
Un gavilēja Pelēča Jasmīnā
Tie atgādināja dabai prieka liesmu

Parādījās sniegpulksteņi
Un izlīda ziemziedes
Vizbulītes klusi ieradās
Krāsu dobē dziedāja circeņi

Atkusnis bija klāt
Tas gaidītais
Tas mierinošais
Tas beidzot bija klāt

/Arella Zariņa, 8.1/

Elpa

Šodien atkal snieg, taču es par to nebēdāju. Sniegam patlaban līdzi ir lielais brālis - vējš, kas viņu un visus citus debess bērnus pavada. Šoreiz šķiet, ka vējš izdomājis ne vien pavadīt sniegu, bet arī palikt un to izklaidēt.

Ir vakars, un, kamēr kūpainītis ar vēju spēlē ķerenes, es sēžu pie loga savā tumšajā, siltajā istabā, ietinusies sarkanajā segā ar kādu labu grāmatu pie rokas. Tomēr es nelasu. Nē, šoreiz es grāmatu, kas atrodas m anā priekšā, nelasu - tas taču ir pavisam neparasti! Ja grāmata ir tev priekšā, tad kāds cits tam varētu būt iemesls, ja ne lai to lasītu! Tomēr šobrīd, tieši šobrīd manu uzmanību vairs nespēj aizraut sev līdzi Dārsija kunga un Elizabetes Benetes konflikti. Nē, šobrīd mani aizrauj vējš, kas draud iebrukt istabā, sniegs, kas krājas pie loga un pārvēršas miglainā ūdens aizkarā, retais balodis, kas šķībi aizplivinās garām, cilvēki, kas turpina savas gaitas, pat galvas nepaceldami.. pat galvas nepaceldami, lai pavērotu šo reto spēli starp sniegu un vēju.

Es izdomāju doties ārā. Ļoti ātri to izlemju un ļoti ātri arī izdaru - uzmetu pāri pleciem pelēko mēteli un kājas iegrūžu pirmajos zāb akos, kas gadās pa rokai. Es izskrienu laukā, un tad pēkšņi apstājos pagalma vidū. Mana elpa ir aizcirtusies. Apkārt virpuļo sniega pārslas, pie kājām vakara gaismā spīd sasalušās ledus peļķes. Un tad es beidzot atkal spēju paelpot, šoreiz pa īstam. Maskas un ar biezo, silto gaisu piepildītās telpas, smagā soma, kas liek pleciem saliekties un elpai kļūt seklai - tas viss ir atstāts kaut kur tur, kur tas vairs nespēj mani aizskart.

Es beidzot varu paelpot.

/Arella Zariņa, 8.1/

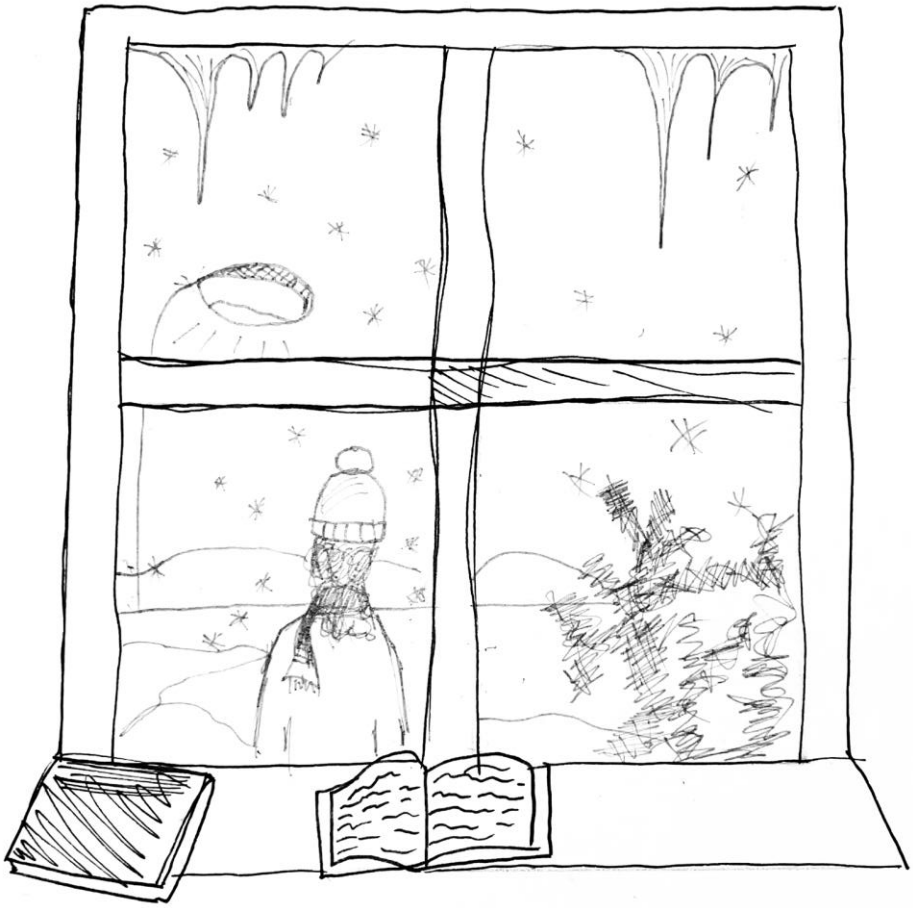

Klases salidojums

Manā vecajā skolā būs salidojums. Neticami! Pēc 17 gadu ilgas pauzes, kad skolas direktors neparko nevēlējās bijušo absolventu *bandu* laist pāri skolas slieksnim, ledus ir sakustējies. Arī direktors ir sakustējies, tas ir, viņš ir aizgājis no darba. Viņa vietā stājās mīlīga paskata apaļvaidze, kurai nebija nekādu iebildumu ielaist skolas *svētajās* sienās trokšņainu vecūkšņu baru. Nu labi, būs jau arī zaļie gurķi, kas skolas solu atstājuši vien dažus gadus ātrāk. Bet tie neskaitās. Īstenie ballītes svinētāji būsim mēs, tie, kam pāri 40.

Esmu kūtra salidojumu apmeklētāja. Iepriekšējo, ko direktors ar gariem zobiem atļāvās sarīkot, es nepagodināju ar savu klātbūtni. Tad nu tagad, kad ballītei dota zaļā gaisma, aušu kājas, tas ir, tērpšu glaunāko kleitu un pucēšu kurpes, lai skatītu vaigā savus klasesbiedrus.

Pēc vairāk nekā 20 gadu neredzēšanas es satikšu cilvēkus, kuri astoņos gados (tāds laika nogrieznis bija nomērīts Brežņeva* laika pamatskolai) mani reāli izbesīja. Pirmkārt, jau zeņķi, kas pusaudžu vecumā neciešami oda pēc sviedriem, īpaši pēc fizkultūras stundām, jo dušas mūsu vecajā skoliņā nebija paredzētas jau sākotnējā variantā. Un tad manas ciltsmāsas, skuķenes, skuķes, čirkas. Skaļas, smējīgas, reāli krita uz nerviem. Par mūsu audzinātāju nemaz nerunājot. Ar viņu es izpratu naida esenci. Tās vecenes noteikti nebūs, jo viņai, pēc manas saprašanas, reāli smiltis birst. Jau toreiz, skolas laikā, viņa šķita veca kā Simtgadu karš.

Es iešu uz salidojumu un ieraudzīšu viņus visus: sanitas, anitas, jāņus, pēterus un aigas. Ieraudzīšu viņu laika ritumā izmainītās sejas ar dzīves ievilktām līnijām vaibstos, apvēlušos kā roņiem ķermeņus vai, tieši pretēji, sačervelējušos kā savītušus ābolus. Dzeltenīgus zobus (ja vien viņi nebūs bijuši gudri un naudīgi, lai nomainītu tos pret mirdzošām porcelāna pērlēm). Izplūkātās matu plēksnes, kas tikai attāli atgādinās jaunības mežonīgos matu ērkuļus. Iešu, lai saprastu to, ko sen jau nojautu - viņi visi ir lūzeri, maitas un stervas. Neveiksminieki. Svētku gaismā ieraudzīšu viņu liekulīgos smaidus un nodomāšu - draņķi ir un paliek draņķi un tam nav nekāda sakara ar nodzīvotajiem gadiem.

Ar lielāko prieku iesmērēšu sejā rozā krēmkūku Andrejam, kas skolas gados ierēca par manu rozā cepuri. Par manu mīļo rozā pigamicīti, kas tik ļoti piestāvēja pelēkajam mētelim.

No Andreja, klases spicākā matemātiķa, joku plēsēja, pionieru vienības priekšsēdētāja un visādi citādi kruta džeka, ir palikusi pāri laipna, rāma čaula. Jo viņš tak pabija psihenē. Nu, ka es jums saku! Tajā, kur durvīm nav rokturu un cilvēkus piepumpē ar zālēm tā, ka viņi izskatās kā zombiji. Viņš bija daudzsološi pabeidzis videni un sekmīgi iestājies augstskolā, kad notika īssavienojums. Pšš! Džekam pārdega. Tauta runā, ka kāda beibe viņu pasūtījusi. Sarkandaugavā viņu apārstēja un palaida. Tagad Andrejs nesēž vis bankas prezidenta krēslā vai IT speciālista amatā kādā ārzemju firmā, bet rātni cenšas ieborēt galdniecības pamatus aprobežotiem pusaudžiem tālā provinces kaktā. Učuks! Prasts učuks! Un viss.

Klases staltais un garais Aivars jau sen atdusas kapu kalniņā. Es ļoti labi atceros cirkuli, ar ko viņš mani durstīja matemātikas stundā un viņa sejā rotājās sadistiski salds smaids. Tagad viņš var durstīt vardes Aizsaules pļavās un ne tikai. Arī uzspraust uz iesma un uzcept. Kā izsmalcināts francūzis. Lai viņam labi garšo! Neskaudīšu Aivara viņzemes apetīti, jo man te ir, ko uzkost uz kārā zoba.

Piemēram, Inese, blonda un piemīlīga kā Bārbija, kura regulāri stiepa uz skolu "Burdas", jo viņas mamma strādāja preses apvienībā un šādus žurnālus varēja dabūt par sviestmaizi. Inese, protams, savā bagātībā dalījās tikai ar draudzenēm, pie kuru pulka es nepiederēju. Varēju vien ar vienu acs kaktiņu šķielēt, lai kaut nedaudz pavērtu teiksmainās modes un stila pasaules lapu. Inese, kā ļaunas mēles melš, tagad dzīvojot Vijciema mežā, tālu no pilsētas

dunas, viena, bez vīra un bērniem, gādīgā mammīte mirusi no vēža. Bet blondā smukulīte strādājot vietējā miesta bērnudārzā par auklīti. Nu ja savu bērnu nav, tad jāvāķī sveši. Tā es nodomāju un pāršķīru jaunu lapu savā atmiņu failā.

Jana, skaļā un smējīgā Jana. Atceros, kā pēc stundas, kurā skolotāja bija lasījusi priekšā manu sacerējumu, šī izstīdzējusī kaza pienāca pie manis un nošvepstēja: "Rakstīji par pavāriem? Tev jau patīk labi paēst." Es būtu varējusi viņu vienkārši nožņaugt! Sterva numur viens! Zaļā skaudība gan netraucēja pēc pāris gadiem izlūgties, lai es viņai uzceikoju skolotājas pieprasīto miniatūru. Es savukārt par saviem pakalpojumiem nekautrējos paģērēt (šai bija smagi noveicies ar ārzemju radiem) košu un rakstiem rotātu polietilēna maisiņu.

Jana tagad esot zirgā, vīrs un labs arods, augstākā izglītība. Nu labi, sacīsim, nosacītā zirgā. Viņas dēls ir nedzirdīgs. Jana tāpēc arī bija spiesta apgūt kurlmēmo ļaužu sazināšanas žestus. Ko dzīve kopā ar nedzirdīgu cilvēku prasīja no viņas, godīgi sakot, nezinu. Un arī negribu zināt. Viņa tāpat ir sterva, maita. Un viss.

Plātīzere Ilona, kas vienmēr lepojās *pa blatu* dabūtiem, dzelteniem importa zābaciņiem. Zila, pufīga vējjaka ietērpa viņas stāvu, un Ilona koši izcēlās uz vienveidīgi un pelēcīgi tērpto vienaudžu fona. Šī izlēcēja pašlaik strādājot ārzemēs. Kaut kādā noliktavā kaut ko pakojot kastēs. No monotonā darba sāpot mugura un rokas. Košais importa apģērbs un mātes gādīgās rūpes nebija pietiekams handikaps, lai izrāptos no lūzerisma bedres. A, varbūt viņa pati tā nemaz nedomā? Jo ļaunāk viņai. Meita no šķirtā vīra palika Latvijā, to mamma izaudzināja. Ilona, visticamāk, uz salidojumu nebūs. Nav tak, ar ko palepoties. Šķirtene, vientuļniece.

Vita, kustīgā sarkanmate Vita. Es kādu laiku ar viņu biju *pa draugam,* jo abas bijām *saslimušas* ar filmu māniju. Katru mīļu brīdi skrējām uz vietējo kincīti, lai kāri blenztu muļķīgas franču komēdijas vai raudulīgas indiešu melodrāmas. Tik Vitas ugunīgais temperaments izlauzās uz āru ne tikai sarkanu matu veidolā vien. Pārāk liela vēlme pēc spirtotajiem dzērieniem mūsu draudzību izdeldēja iedīglī. Man pietika jau ar manu mīļo papiņu, kuram grādīgas dziras lietošana bija tas pats, kas citam vienkārša nošķaudīšanās.

Vitas, visticamāk, arī nebūs. Viņa visu darīja *pa savam*. Arī tagad dzīvo *pa savam*- bez vīra un bērniem, toties ar vairākām augstākām izglītībām (kaut kā ar visu šmigas lietošanu pamanījās iegūt arīdzan diplomus). Un precētu mīļāko, ko izkalpina saimnieciskos darbos, ja vien šis ļaujas. Vitas nebūs, uz galvošanu, ka ne.

Bet es gan būšu. Es. Būšu. Uztaisīšu foršu pričeni, uzvilkšu glaunāko kleitu un būšu dāma pa pirmo zorti. Iešu un ieskatīšos acīs šiem cilvēkiem no pagātnes. Šiem lūzeriem, neveiksminiekiem, badmirām, sīkbū tnēm, planktoniem. Šiem sīkajiem un nožēlojamiem cilvēciņiem. Šiem… Pat trūkst vārdu, lai turpinātu…

A kas tas? Ziņa skolas mājas lapā. "Pandēmijas dēļ skolas salidojums tiek atcelts uz nenoteiktu laiku."

*Leonīds Brežņevs- PSRS vadītājs 20.gs. 60.-80. g.

/Agita Kreitāle/

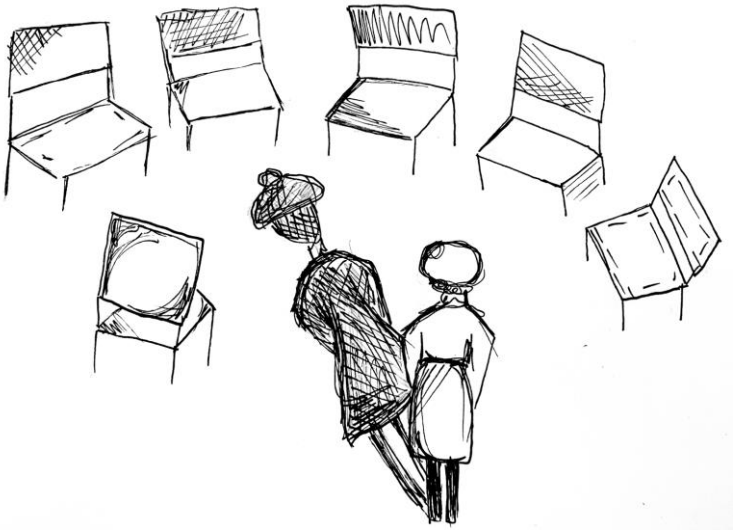

Džo Stefānija un Apburtais mežs

Džo bija pavisam parasta meitene no Vilfmortas bērnunama. Viņa bija, teiksim, dzimusi un augusi Vilfmortā, jo tika atstāta tur kā pavisam mazs zīdainītis. Bez vēstules, vārda vai rotaļlietas. Bet Džo, pilnajā vārdā Džoanna Stefānija, par to nesūdzējās. Viņa nebija sajūsmā par savu dzīvi, bet vai viņai bija izvēle?

Džo nebija kā pārējie, viņa neģība aiz prieka, ieraugot vecākus, kas ieradušies adoptēt kādu no bērniem. Īstenībā viņa nemaz negribēja, lai viņu adoptē. Pāris reizes, kad viņa bija jaunāka, viņu vairākkārt adoptēja, nu kā gan citādāk. Viņa bija maza un mīlīga, vismaz visiem tā šķita. Džo nevienā ģimenē neizturēja ilgāk par mēnesi, tad arī viņa saprata – viņai nevajag ģimeni, lai būtu laimīgai, viņas mājas ir Vilfmortā un tur arī vienmēr būs. Lai jūs saprastu, cik neparasti bija tas, ka kāds ir ar mieru palikt Vilfmortā, jums jāsaprot, ka tā nav gluži pieczvaigžņu viesnīca, nē, nepavisam. Vilfmorta ir veca ēka ar betona grīdām un lielo zāli ar matračiem uz grīdas, kur tika izguldīti bērni. Tualetēs bija prusaki un smirdēja pēc pelējuma, katrā stūrī bija pa peļu slazdam, jo peļu Vilfmortā netrūka. Bērnunamu no ārpuses iekļāva biezs, necaurejams mežs. Ir bijuši nostāsti, ka mežā ir pazuduši bērni un pat pieaugušie, bet Džoannu tas nesatrauca. Viņai patika mežs, tas viņai asociējās ar viņu pašu.

"Neguli… Celies… AUGŠĀ!" kliedza pavāre. Džo uzleca kājās, šādi viņus nekad nemodināja. Ja godīgi, viņus vispār nekad nemodināja. Izrādās, šodien ieradīsies vecāki, visi sajūsmā spiedza un sačukstējās, cik tas būtu jauki, ja būtu māmiņa un tētis, visi, izņemot Džo, jo viņai nāca šermuļi no domas, ka vajadzētu braukt no šejienes prom un dzīvot mājā bez žurkām un prusakiem. Džo 15 gadu laikā, ko viņa šeit bija pavadījusi, bija pieradusi pie žurkām, prusakiem un pat pelējuma smakas. Taču vecāki bija ceļā un jebkurā brīdī varēja būt klāt. Kā jau parasti, kad gatavojās ierasties vecāki, viss bija ātri jāsakopj, bet Džoannai nepatika uzkopt. Kāpēc viņai tas būtu jādara, ja viņa pat nevēlējās braukt no šejienes prom? Tādēļ viņa aizlavījās no visu acīm, izleca ārā pa logu un aizskrēja uz mežu. Viņa mežā varēja palikt stundām ilgi. Klausīties, kā dzied putni, un skatīties, kā vāveres graužčiekurus.

Šī diena diži neatšķīrās no citām, viņa bija atgūlusies uz nolūzuša koka un vēroja debesis, kad pēkšņi sadzirdēja rūkoņu. Viņa neizpratnē apsēdās un ieklausījās, lēnām sāka doties skaņas virzienā. Džo lauzās cauri zariem un brida pāri strautiņiem, mežs bija liels, pilns ar nolūzušiem kokiem un lieliem akmeņiem. Bet viņa nepadevās, Džo sāka skriet. "AUČ!" iekliedzās meitene, viņa skrienot bija saskrāpējusi elkoni. Džo turpināja iet, līdz pamanīja skaņas avotu. Tie bija buldozeri, un tie iznīcināja… MEŽU! Mežu, ko viņa tik ļoti mīlēja. Viņa nevarēja tiem ļaut iznīcināt kokus, tādēļ nostājās vienam no buldozeriem priekšā. "JŪS NEKUR NEBRAUKSIET!" kliedza Džo, rokas izpletusi. No buldozera izkāpa liels, būdīgs šoferis. Džo pārskrēja tirpas. "Ej malā, skuķi!" teica būdīgais šoferis un iedarbināja buldozeru. Bet Džo atteicās doties malā. Šoferis sāka braukt virsū Džo, un, kā jau normāls cilvēks ar tieksmi izdzīvot, Džo metās malā un noskatījās, kā buldozers iznīcina vēl vienu koku no viņas meža.

Džo visu nakti nevarēja pagulēt, viņu mocīja murgi, kā viņa noskatās, ka viņas mežu iznīcina, līdz nekas vairs nav palicis, tādēļ viņa bija augšā līdz ar pirmajiem saules stariņiem un sāka rosīties. Viņa atrada virvi, lielas lapas un zīmuļus, viņa uztaisīja plakātus ar dažādiem saukļiem par meža izciršanas apturēšanu, paņēma virvi un devās cauri mežam. Viņai bija skaidrs plāns, viņa to pat bija pierakstījusi savā blociņā, ko vienmēr nēsāja līdzi.

Kamēr šoferiem bija pusdienu pauze, Džoanna nemanīta palavījās tiem garām un piesēja sevi pie koka. "NECĒRTIET KOKUS! NECĒRTIET KOKUS! NECĒRTIET KOKUS!" pilnā rīklē auroja Džo. "*A nu ka* lasies prom!" teica viens no šoferiem. "NĒ!" atcirta Džoanna. "Es šeit palikšu, kaut vai līdz nosprāgšu, bet šos kokus jūs neiznīcināsiet!"

Plāns:

- ~~*Izveidot plakātus*~~
- ~~*Aiznest virvi un plakātu uz "Nāves ieleju" (tur, kur tiek izzāģēti koki)*~~
- *Novērot, kurā virzienā viņi izcērt kokus*
- *Piesiet sevi pie koka/turēt rokā plakātu un izkliegt saukļus*

Šoferi izsauca savu vadītāju, lai viņš tiek galā ar nešpetno Džo. Pēc stundas Džo pamanīja piebraucam melnu limuzīnu, tik spīdīgu, ka tajā varētu spoguļoties, un no tās izkapā gara auguma, kalsns, bāls vīrietis, tērpts tumšzilā žaketē. Vīrietis pienāca pie Džo, uzsmaidīja un maigā balsī teica: "Sveika meitenīt! Tu ļoti apgrūtini manu strādnieku darbu, mēs taču negribam viņus saniknot, vai ne?" Džo paskatījās uz šoferiem un norīstījās, bet vīrietis turpināja runāt: "Klausies! Ko tu teiktu par šādu vienošanos: atsien sevi no koka, dodies mājās un nekad vairs netraucē maniem vīriem strādāt, un es tev par to došu kaķīti, ko teiksi?" Džo vienmēr bija gribējusi kaķi, bet ne tik ļoti, lai atdotu mežu. "NĒ!" viņa iekliedzās, tas ļoti saniknoja kalsno vīrieti, no viņa sejas pazuda laipnais smaids, tā vietā parādījās dusmu pilns skatiens. "Klausies, mazā knēvele!" viņš nikni teica. "Domā, tu viena kaut ko dižu panāksi? Neļausi man izcirst tavu dārgo mež'? Man tev ir jaunum', es plānoju izcirst katru koku līdz pēdējam šai mežā, un tā vietā uzcelt viesnīcu kompleksu, un vai zini to bērnunama graustu meža ielokā? To es arī nojaukšu, tā vietā uzcelšu *SPA*." Džo bija satriekta, viņa atsēja sevi no koka un, asarām birstot, ieskrēja meža biezoknī. Viņa skrēja, bet asaras plūda un aizmigloja Džo redzi, tādēļ viņa paklupa un noripoja no kalna.

Džo atvēra acis, bija satumsis, viņa, samaņu zaudējusi, bija gulējusi mežā vairākas stundas. Nezinādama, kur atrodas, Džo apsēdās uz akmens. Tā viņa sēdēja vēl kādu pusstundu, līdz pamanīja, ka pie viņas pielido spāre vai kaut kas ļoti līdzīgs tai, ja godīgi, vienīgā redzamā atšķirība bija, ka tā nedaudz spīdēja tumsā. Džo pieliecās būtnei tuvāk un izstiepa roku, šī būtne tik tikko tai pieskārās. Džo sajuta ko iepriekš nejustu, šī sajūta nebija aprakstāma, tā bija *maģiska*. Būtne sāka lidot prom, kā aicinot Džo līdzi, un Džo arī gāja, tad sāka skriet un tad viņa jau nesās pakaļ būtnei, kas lidoja arvien ātrāk un ātrāk. Pēkšņi būtne izlido cauri rasas pilienam, un Džo izskrien tam cauri. Pēkšņi Džo sastingst kā zemē iemīta. Vai viņa nupat izskrēja cauri rasas pilienam?! Kā? Bet viņai nebija daudz laika visu saprast, jo tieši pēc tam viņu ielenca un sagūstīja. "HEI! LAIDIET MANI!" kliedza Džo, mēģinot atraisīt virves, ar kurām bija sasieta. Viņa pamanīja, uz kurieni viņu ved. Džoanna iepleta acis. "Vai es sapņoju?" viņa vaicāja, jo viņas acu priekšā bija pils - liela un grezna, puķēm apvīta pils. Vai viņa ir paradīzē? Vai viņa sapņo? Visādas domas šaudījās viņas galvā. Viņas priekšā parādījās sieviete visgreznākajā kleitā, ko Džo jebkad bija redzējusi. Tiesa gan, daudz kleitu viņa redzējusi nebija. Visi paklanījās sievietes priekšā. Sieviete pienāca pie Džo, apskatīja viņu un pasmaidīja. Tad viņas smaids pazuda un viņa nopietnā balsī jautāja: "Kas tu es'? Vai tu esi spiegs?". "Džo… Džoanna Stefānija, mani sauc Džoanna Stefānija," atbildēja Džo, "un, nē, es neesmu spiegs, es esmu no Vilfmortas bērnunama." Sieviete izskatījās izbrīnīta: "No Vilfmortas? Pagaidi, tu vispār zini, kur atrodies?" Džo palūkojās apkārt un noliedzoši papurināja galvu. Sieviete nopūtās: "Es esmu karaliene Aurora, es pārvaldu feju zemi." "Feju?" ieķiķinājās Džo. "Bet fejas neeksistē." Karaliene izpleta spārnus un pacēlās gaisā, tad arī visi sargi, kas apsargāja Džo, sāka lidot. Džo noģība.

"Ko viņa šeit dara? Kādēļ viņa ir kā mēs un, ja viņa ir viltvārde, kādēļ uzrādās kartē?" vaicāja kāds apsargs karalienei. "K…Kartē?" Džo, pamodusies un dzirdējusi sarunu, vaicā. "Tā ir īpaša karte, kurā uzrāda visas fejas, un šodien tajā parādījās jauna feja – tu," maigā balsī izskaidroja karaliene Aurora. "Es? Nē, nē, nē, es neesmu feja," Džo smējās. Karaliene un sargi saskatījās savā starpā un pieveda Džo pie ezera, kurā Džo ieraudzīja savu atspulgu. Viņa bija mainījusies – galvā viņai bija lapu vainadziņš, ģērbta kleita un pie muguras *spārni*, viņai bija spārni. "Vai tie ir īsti? Vai es varu lidot? Vai iemācīsiet man lidot?" Džo nobēra ar jautājumiem karalieni. Karaliene iesmējās, viņai patika Džo aizrautība: "Jā, jā, un vēlreiz, jā, tu varēsi lidot."

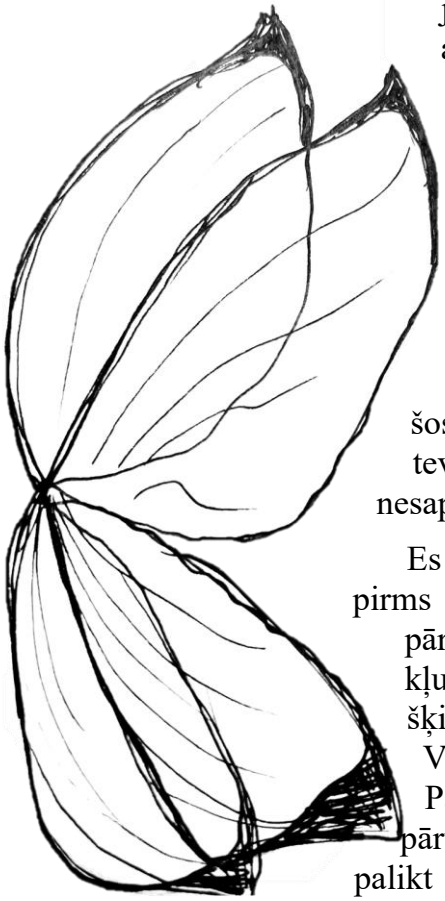

Pēc mēneša ilgas trenēšanās Džo mācēja lidot. Laimīga par sasniegumiem, viņa lidoja uz Auroras pili. "Aurora, Aurora, tu nespēsi noticēt, es lidoju!" pilnā laimē kliedza Džo, bet, pamanīdama karalieni, viņas prieks nedaudz noplaka. Karaliene noraizējusies vēroja ezernīcu - karalienes galdu, kas pārvērtās īpašā kartē, kurā redzama katras fejas atrašanās vieta pēdējo 100 gadu laikā. "Vai viss kārtībā?" Džo noraizējusies vaicāja karalienei. Aurora nopūtās un izskaidroja Džo. "Redzi šos punktiņus? Katrs no tiem apzīmē kādu feju, piemēram, šis attēlo tevi. Tu kartē parādījies dienā, kad izgāji caur rasas pilienu, bet mēs nesapratām, kādēļ tu vispār varēji pārvērsties par feju, līdz šim brīdim.

Es vēroju karti un nolēmu apskatīt, ko karte par tevi uzrādītu dienu pirms tu kļuvi par vienu no mums, un tad notika kas neparasts, tā pārvērtās par cilvēkiem saprotamu un uzrādīja tavas gaitas, pirms tu kļuvi par feju," karaliene paskatījās uz Džo un turpināja, "redzi, man šķiet, ka tu esi sen pazudušās karalienes meita." Džo aizsitās elpa. Vai viņas māte bija feja? "Tavu māti, manu vecāko māsu sauca Pandora, viņa bija karaliene un, izmantodama karaliskās spējas, pārvērtās par cilvēku un iemīlējās kādā vīrietī, bet viņa nevarēja palikt par cilvēku mūžīgi, tādēļ viņa pārvērtās atpakaļ par feju un nevienam neko neteica. Pēc deviņiem mēnešiem viņa atkal pārvērtās par cilvēku un kopš tās dienas viņa ir pazudusi, bet cilvēku kartē, kurā es redzēju tevi, var redzēt arī viņu… Džo, Pandora, tava māte, viņa ir Vilfmortā," karaliene pabeidza.

Džo bija izbrīnas pilna, visu šo laiku viņas māte bija Vilfmortā un neko viņai nepateica? Džo lidoja cik ātri vien spēja uz Vilfmortu, karaliene kaut ko teica, bet Džo nedzirdēja. Viņa izlidoja cauri rasas pilienam un kļuva par cilvēku. Tad viņa ieraudzīja un atcerējās. Kā viņa varēja aizmirst? *Mežu izcērt!* 2 mēnešos, ko viņa bija pavadījusi feju pasaulē, 2/3 meža bija izcirstas. Viņa skrēja, ko kājas nes, uz Vilfmortu, cerot, ka tāda vēl ir. Viss bija tik tukšs un drūms bez kokiem, un tur jau bija redzama Vilfmorta. Džo ieskrēja ēkā, ko pirms 2 mēnešiem vēl sauca par mājām, bet nu viss bija mainījies. Bērni. Tie visi bija prom. "Atvainojiet, kur visi palikuši?" Džo vaicāja apkopējai. "Bērniņ, vai tu no mēness nokriti? Visi tika adoptēti vai pārvesti, māju nojauks," atbildēja apkopēja. Džo nespēja tam noticēt, bet tad viņa pamanīja direktori nesam kastes ar kabineta mantām uz mašīnu. Šī bija viņas pēdējā iespēja izpildīt katra Vilfmortā dzīvojošā bērna mērķi – apskatīt direktores kabinetu. Tā nu viņa aizlavījās pie trepēm un atvēra durvis, ieraudzīdama tukšu istabu ar galdu, krēslu un rāmi pie sienas, viss bija izvākts. Džo piegāja pie bilžu rāmja, kas nemaz nebija bilžu rāmis, tur aiz stikla ar kniepadatām bija piesprausti kukaiņi - direktore tos kolekcionēja. Džoanna jau gatavojās doties prom, pirms nav vēl pieķerta, bet tad viņas uzmanību piesaistīja kukainis ar numuru 13, jo tas nemaz nebija kukainis, tā bija… *Feja*! Un ne jau kura katra feja, tā bija

Pandora – viņas māte. Nav brīnums, ka visu šo laiku bija šeit, bet neko neteica Džo, jo viņa bija mirusi, ar kniepadatām piesprausta direktores kolekcijā. Džo jau atkal riesās asaras, māte, ko viņa visu savu mūžu bija vēlējusies satikt, ir mirusi. No dusmām Džo nosvieda zemē kolekciju, un tā, atsizdamās pret zemi, sadrupa sīkās lauskās, radot lielu troksni. Nu gan Džo bija laiks doties prom, bet, pirms viņa aizgāja, viņa paņēma savas mātes izkaltušo karkasu, viņa nevarēja to šeit atstāt.

Džo izskrēja cauri rasas pilienam, pārvērtās par feju un lidoja pie karalienes, rokās nesdama Pandoras augumu. Džo izstāstīja Aurorai par direktores kolekciju un to, ka viņa nevarēja māti tur atstāt. Fejas sarīkoja pienācīgas bēres sen pazudušajai karalienei. Karaliene Aurora pasauca Džo: ”Džo, klausies! Tā kā mana māsa, tava māte, bija karaliene, tu esi nākamā troņmantniece un tev jākļūst par karalieni.”. Džo bija šokā – viņa un karaliene! “Pandora tā būtu vēlējusies,” skaidroja Aurora, bet Džo pēkšņi atcerējās mežu. “Aurora, Aurora, mums ir lielāka problēma par to, ko mana māte būtu vai nebūtu vēlējusies, jo mežu izcērt un tā vietā grib uzbūvēt viesnīcas un baseinus,” Džo centās visu pēc iespējas ātrāk izstāstīt. “Ieelpo un izelpo, mēs atradīsim risinājumu,” karaliene mierināja Džo. Visi piedalījās, liels vai mazs, visi lasīja buramvārdus, rūnas un grāmatas – visu, kur varētu atrast ko noderīgu. Pēc 48 stundu lasīšanas bez pārtraukuma kāds iesaucās: “ATRADU, ATRADU! Kādam no karaliskās ģimenes ir jāupurējas, lai pārklātu mežu ar maģiju, ko neviens nevar lauzt.” “Es to darīšu,” pieteicās Džo. “Nekādā gadījumā, tu esi tikai bērns. Es to darīšu,” iebilda Aurora. “Nē, tas ir jādara man, tu teici, ka mana māte būtu vēlējusies, lai kļūstu par karalieni, un karalienei ir jāliek sava tauta pirms sevis pašas,” Džo skaidroja Aurorai.

Džo izgāja puķu pļavā un skaitīja:

“Kur mežā ir redzama rasa,

Slejas maģiskā feju pasaule.

Divas pasaules kā jiņ un jaņ

Viena bez otras izdzīvot nevar.

Visi ceļi no turienes ciet,

Tava vienīgā izeja pasakai cauri iet.”

Tieši kā viņa pabeidza dzejoli, Džo pārvērtās putekļos, burvju putekļos, ka padarīja mežu neiznīcināmu un atjaunoja izcirstās vietas. No Džoannas Stefānijas pāri palika tikai spāre. Aurora pacēla spāri un aiznesa uz visskaistāko meža nostūri, tieši tādu, kāds Džo patika – lieliem kokiem, kuriem caur lapām spīd saules stari, ar mazu strautiņu, puķēm, nolūzušiem kokiem un maģiskiem dzīvniekiem. Aurora palaida spāri tur, jo viņa ticēja vai vismaz gribēja ticēt, ka šī spāre ir Džo, bet vai tā patiešām bija? To neviens neuzzinās.

/Rebeka Neimane, 8.4/

Horeka

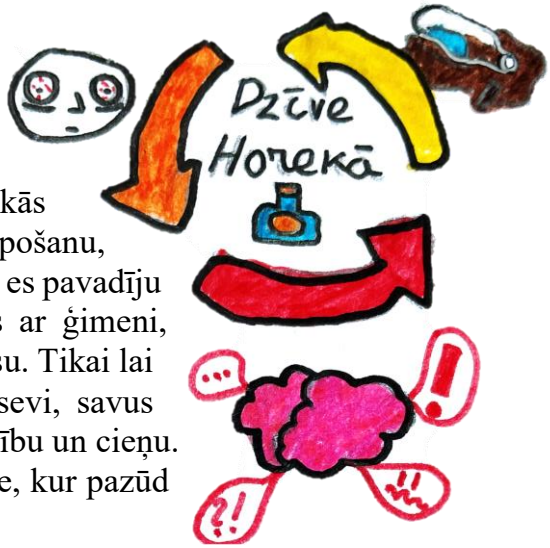

Horeka ir vieta, ko nekad nevarēs ar nevienu sajaukt. Tā ir sāpīga vieta. Tā ir pilna ar nelaimīgām dvēselēm, neizdevušām personībām un sāpīgiem likteņiem.

Kad sāku strādāt *horekā*, man bija rozā brilles, lielākās no brillēm, kādas vien varēja nopirkt. Burvība par apkalpošanu, pasākumiem katru piektdienu un mīlestība pret darbu. Tā es pavadīju visu savu vasaru. Ziedoju visu – savu laiku, tikšanos ar ģimeni, personības attīstību, cilvēku, ko mīlu, visu, es ziedoju visu. Tikai lai apkalpotu un piepildītu citus. Es atstāju nepiepildītu sevi, savus vasaras sapņus, galvenais - es nepiepildīju viņu ar mīlestību un cieņu. Atstāju viņu vienu. Horeka ir vieta, kur pazūd tava dzīve, kur pazūd tavs laiks, hobiji un gribasspēks.

Ap augusta vidu es sāku saprast negatīvo ietekmi, ko *horeka* sniedza. Mans alkohola patēriņš kāpa, gulētās naktis saruka, sāku pavadīt laiku ar *horekas* cilvēkiem un samazināju draugu loku ārpus tās. Es kļuvu par kādu citu, kādu, kurai nebija žēl zaudēt pēdējo mēnesi kopā ar suni, kurai nebija žēl atteikt draugiem, jo strādāt bija vieglāk. *Horeka* mainīja mani, un ne uz labo pusi. *Horekas* nelaimība ir tā, ka tajā mīt pārāk daudz stresa, negativitātes, intrigas, dzēlības, riebums un tumšums. *Horeka* ievelk cilvēku, tur un nelaiž vaļā. Jebkurš, kas strādājis *horekā*, zina, ka viņš var aiziet no tās, bet nav atpakaļceļa. Cilvēks pēc horekas vairs nav tas pats, kas agrāk. Bet labāk ir mainīties un nebūt tam pašam, nekā palikt *horekā* un nokļūt tās varā.

Horekas lielā, melnā puse ir alkohols, nebeidzamais alkohols. Bārā nekad tas neaptrūksies. Un alkohols savienojumā ar stresu ir *horeka*. Jebkura stresa situācija ir ārstējama ar glāzi sņabja, aperolu, rumkolu vai džintoniku. Katrs nepareizais pasūtījums ir ūdens apkalpojošajam personālam, katras darbadienas beigas – nosvinams pasākums. Katrs vakars pirms divām brīvdienām ir kā iemesls iedzert. Un tā šis savienojums vārās un vārās kā pusdienu piedāvājuma zupa. Katru nedēļu būs jauna, bet vienmēr būs. Bieži alkohols pārspēj *horekas* darbiniekus. Cik nav redzēts, ka pulkstenis ir seši vakarā un virtuves puiši jau lokās. Nespēj nostāvēt taisni, ieliet zupu vai nesajaukt piedevas. Un tas nekad nebeidzas, jo, ja iepriekšējā vakarā ir dzerts, tad nākamājā ir jālāpa paģiras, aiznākošajā jāturpina dzert, bet tad atkal jālāpa paģiras. Bārmeņu nelaime ir nogaršot, pārliecināties, ka tie der, tā alkohols kāpj un kāpj, līdz pulkstenis nosit seši, sākas skriešana un *zapara*, tad ir jādzer, lai nejustu dusmas, stresu, atbildību un pārstrādāšanās pazīmes. Tā ritenis griežas un griežas. Ja sabojāji pasūtījumu, tad dzer, ja viss izdevās – nosvini un dzer, ja klients krīt uz nerviem – dzer. Pat tad, kad man ir sāpējis vēders, man nedod *nošpu* vai *ibumetīnu* – man dod dzert. Alkohols un *horeka* ir labākie draugi, abiem ir viens mērķis - pazudināt cilvēku un tā garu.

Visneglītāk ir sarunāties ar *horekas* cilvēkiem. Tie ir pazuduši no realitātes. Aiz katra trešā vārda atskan *b*eģ, na*uj, po*uj* un tā uz priekšu. Neglītās sarunas aiz muguras par kādu kolēģi, nosaucot to par atpalikušu, nevarīgu, sliktu darbinieku, nejēgu un kopumā niecību. Cik daudz es neesmu dzirdējusi par sevi sarunas. Atliek vien izdarīt ko nepareizi, un divi

viesmīļi iziet ārā "parunāties" par to, cik slikti es strādāju, ka nemāku elementāras lietas, esmu niecība un nelietderīga, lai pēc piecām minūtēm ienāktu atpakaļ un pateiktu, ka man jāsavāc trauki, bet lai nomierinos, jo viss jau ir labi. *Horekā* katram mugurā ir durti dunči, visi par visiem runā, kādēļ, tas viņiem jājautā.

Horekā mīt cilvēki bez tieksmes pēc augstuma, cilvēki, kas nekad nav sasnieguši kalna virsotni. Kā to var zināt? Pēc darbībām un vārdiem. Ja tu būtu piepildīts un veiksmīgs cilvēks, tev nevajadzētu pazemot citu, jokot par viņu nepiedienīgus jokus. Ak, šie joki! Tie ir kā dienišķā maize pie zupas. Tikai retais izvēlas atteikt. Manā horekā mīt divi, kuri neaicina mani iet lejā uz dīvāniem, lai tur es "pastrādātu". Tikai divi mani neaiztiek, neterorizē, nejoko, ka gribu ar viņiem pārgulēt, ka gribu viņiem citādāk palīdzēt, atlīdzināt. Lai paprasītu ēst, es izjeju cauri divām lietām – atraidījums, jo kam man ēst; man uztaisa ēst, un joks, ka ēdienu nāksies atstrādāt dušā, kur parādīšu savas prasmes. Bet vistrakākās ir piezīmes, kad *horekā* cilvēki ir iedzēruši. Tie nebaidās tevi aiztikt, celt priekšautu uz augšu, izteikt jokus visu laiku, lūgt, lai pieliecies, kamēr tie stāv aiz muguras.. Un ir tikai divi, divi no deviņiem, kuri tā nedara. Bet viņi arī neaiztāv, jo negrib, lai kāds par viņiem pīpētavā parunā vai nosauc par gejiem.

Horeka ir vieta, kur nedrīkst palikt. Tajā ir daudz labā: interesanti viesi, viņu laimība, kad viss labi garšo, viesu brīvības gars, kad tie dejo. Mainīgais darbs un interesantā ikdiena. Paliekot *horekā*, tu riskē ar visu, kas tev ir svarīgs un dārgs. Ja gribi nākt mājās raudot, droši ej *horekā*! Ja gribi dzirdēt pārmetumus un nekad neviena laba vārda, ej *horekā*! Ja gribi, lai klients tev liek roku zemāk par jostas vietu, ej *horekā*! *Horeka* ir tā vieta, kur atgriežas salauztie, kur atgriežas tie, kuriem alkohols ir kā ūdens, narkotikas kā zāles un jēli joki kā vienkārša saruna.

Horeka nav tā vieta, kur palikt!

/Asnāte/

Aigars iesaka

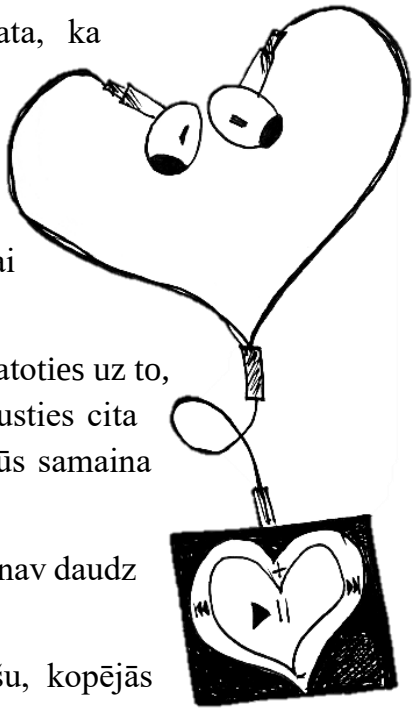

Āgenskalna Valsts ģimnāzijas absolvents Aigars Reiters uzskata, ka Valentīndienu var baudīt ne tikai tā, kā to rāda Holivudas filmās, bet tie ir ļoti daudzpusīgi svētki, kuros var atcerēties jaukos pagātnes brīžus, pārstrādāt sāpīgos, izbaudīt tagadējos un arī sapņot par to, kas varētu būt, tāpēc, iespējams, kāda no šīm dziesmām šķitīs nedaudz nevietā, bet mīlestība pret citu cilvēku vai dzīvnieku, vai apkārtējiem izpaužas dažādi.

Kate Bush ***"Running up that hill"*** – dziesma par empātiju un, neskatoties uz to, cik daudz mēs viens ar otru varētu runāt, mēs nevaram pilnīgi iejusties cita cilvēka vietā; dziesma ir par to, ka es gribu, lai Dievs atnāk un mūs samaina vietām, lai es zinātu, kā tu patiesībā jūties.

Sadness ***"I want to be with you"*** – nevaru daudz ko pateikt, dziesmā nav daudz vārdu, bet tā skaņa vairāk atklāj to ideju, nekā vārdi spētu.

Lionel Richie ***"All night long"*** – jauks ballīšu, kopējās draudzības, mīlestības gabals.

Thundercat ***"Dragonball Duraq"*** – skanējumā atspoguļo to, cik izpildītājam svarīgi ir būt autentiskam un visam var pieiet ar humoru. Ja tas ir liela daļa tavas identitātes, nevajadzētu to apspiest. Arī grūtos brīžos ir svarīgi pasmieties.

Rīgas Modes ***"Braucam visu nakti"*** – grupa, kas liriskā ziņā ir domāta vairāk tādai pusaudžu meiteņu auditorijai, bet "dziļi sirdī jau daudzus gadus esmu pusaudžu meitene", tāpēc muzikāli ļoti izbaudu grupas daiļradi.

Esperanza Spalding ***"I know you know"*** – skaists, sirsnīgs *funky* džeza gabals. Piecas minūtes pirms intervijas to noklausījos un uzskatīju, ka būtu negodīgi to neiekļaut sarakstā.

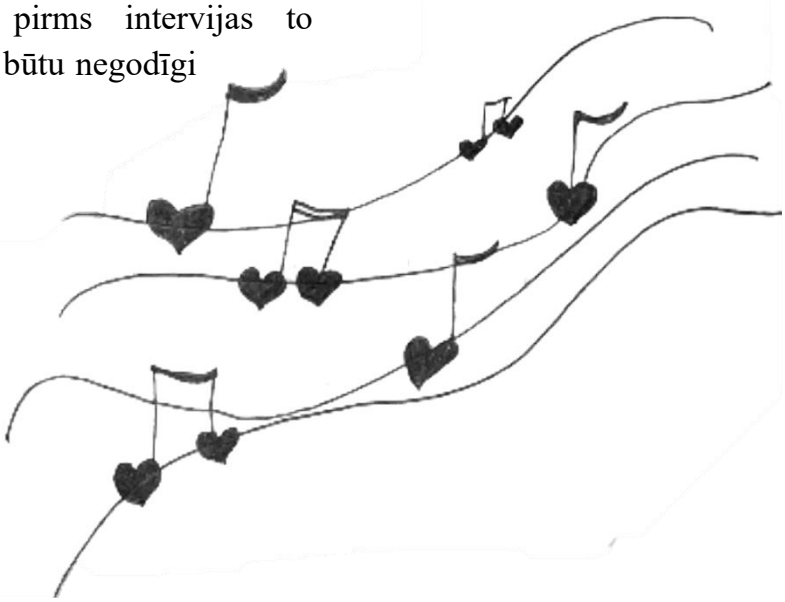

Sirsniņmīkla

Pārbaudi savas zināšanas par Valentīndienu un citām sirsniņām!

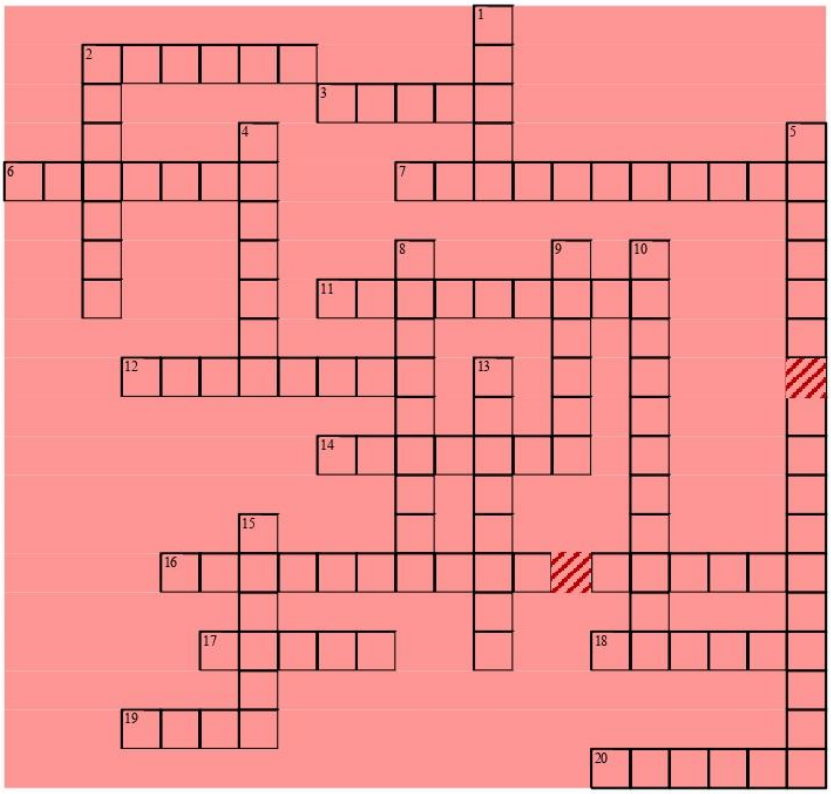

HORIZONTĀLI

2. Dieviete romiešu mitoloģijā, kuras dēls ir Kupidons.
3. Kuras tautības pārstāvji pagātnē Valentīndienā sūtīja mīlas vēstules, izmantojot pasta baložus?
6. Dziedātāja, kas gandrīz tika izvēlēta Rozas lomai filmā "Titāniks".
7. Vieta Rīgā, kur atrodama Mīlestības saliņa.
11. Latvijas pilsēta, kurā atrodas mīlestības priede.
12. Valentīndienā visbiežāk atskaņotās dziesmas "I Will Always Love You" autore.
14. Leonardo Di Kaprio mājdzīvnieks, kas uzturējās "Titānika" filmēšanas laukumā.
16. Vieta, ko "Google" atzīst par romantiskāko Āgenskalnā.
17. Ziedi, kuru dāvināšana Valentīndienā ir visizplatītākā.
18. Pasaules mīlestības pilsēta.
19. Pilsēta, kur pirmo reizi tika svinēta Valentīndiena.
20. Citāta "Jūs nemīlat kādu par viņa izskatu, drēbēm vai izdomāto mašīnu, bet tāpēc, ka viņš dzied dziesmu, kuru varat dzirdēt tikai jūs" autors.

VERTIKĀLI

1. Muzejs, kurā atrodama vecākā pasaulē Valentīndienas kartīte.
2. Latviešu dzejnieks, kura dzejolis atzīts par vienu no labākajiem mīlestības dzejoļiem pasaulē.
4. Putns, kas uzskatāms par oficiālu Valentīndienas simbolu.
5. Romantiskākā satikšanās vieta Rīgā.
8. Valsts, kuras karalis aizsāka puķu sūtīšanas tradīciju.
9. Grāmatas "Lepnums un aizspriedumi" autore.
10. ASV štats ar vislielāko šokolādes ražotāju skaitu.
13. Valentīndienā populārs zieds, kas simbolizē mieru, apņemšanos, skumjas un piedošanu.
15. Pilsēta, kurā dzīvoja Viljama Šekspīra radītie varoņi Romeo un Džuljeta.

Atbildes meklējiet nākamajā numurā!

Zīmējumā – Hesses lielhercogiene Alise

Pievienojies avīzei un tiec sadzirdēts!

Iesūti savu rakstu, ilustrāciju, fotogrāfiju vai viedokli uz *L'avīzes* e-pastu (laviziteavizite@gmail.com) vai skolotājai Dagnijai Ivanovskai e-klasē vai gaidi ziņu par tuvākajām avīzes sanāksmēm!